

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleistas kas penktadienį, Chicago, Ill.

Prenumeratų metams:
Suvienuose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose vietose.....3.00

Prenumeratą apmokama iš viršaus. Prenumeratą metai mokytis nuo devynių mėnesių, nuo kovo mėn. Apie prenumeratą kitiems klausimams. Viena adresas.
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.

Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00

Advertising rates on application. Address all communications to publisher
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March

1879.

Nr. 18

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 3 d. GEGUZIO (MAY), 1912 m.

Metai XXI

POLITISKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Laikraščiai Suvienuose Valstijų pradėjo rašinėti apie baitsenbės Meksikoje, apie pavojaus, kokiame buvęs atsiras ten gyvenanti amerikoniai. Kad Meksikoje gyventojų nekentami amerikoniai gali būti pavojūs tas gal teisybė, bet laikraščiai ypač iš teip vadinamų geltonųjų veislių, matyt tamsiau prietikus kaimyniškoje respublikoje perstatyti, negu ten istikro yra, jie tiesiog stumia Suvienuose Valstijų valdžią įsikisti į maistus ir iš jų ištraukti kuodaugiau naudos. Laikraščiai tie rašo, būk Meksikoje visiška suirutė, pulkai revoliucionierių ir paprastų plėšikų traukia iš vietos kiton vieton, viską naikindami, plėšdami, gėdinami moteris; šaukia jie Suvienuose Valstijų valdžią gelbėti Meksikoje gyvenančius amerikonus, nes buvęs gresia mirtis. Istikro daug amerikonių bėga iš Meksiko, bet bėga ne turtuoliai, tik daugiausia darbininkai, nes betvarkę paprastai sustoja darbai. Kaip iki šiol, vienok dar užpuolimų ant amerikonių nebuvo, nes nieks nenori galingam kaimynui, kuris jau paglemžė didelius Meksiko žemes plotus, duoti proga kištis ir paglemžti dar daugiau. Amerikonių Meksikoje gyventojai nekentė ne tik dabar, jų nuo seniau nekentė, nes myletė neturi už ką. Turtingos amerikonių kompanijos apvaldė didelius žemes plotus; didžiausios plantacijos, kasyklų, dirbtuvės yra amerikonių rankose; geriausiai apmokamus darbus turi amerikoniai, o vietiniai darbininkai yra išnaudojami, jiems lieka tik trupiniai. Todėl tai Meksikoje amerikonių nekentė. Keli metai atgal Meksikoje buvo dideli amerikonių darbininkų streikai. Tąsų jau meksikonai reikalavo, kad amerikoniai būtų nuo darbo pašalinti, o jų vietą kad atidėtų meksikonams. Jau prie Diazo apsiėmė didelis amerikonių nekentimas, bet Diaz mokojo juos nuo užpuolimų apsaugoti. Dabar gi yra betvarkė, todėl nestabu, jeigu amerikonus apėmė baimė ir jie, ten neturėdami ką veikti, bėga namon.

Kaip iki šiol vienok kurstytoms nesiseka Amerikos valdžiai prikalbėti kištis į betvarkę Meksiką, nes progos kištis nėra. Pats teisingesni amerikoniai, sugrįžę namon dėl darbo stokos, užtikrina, jog amerikoniams Meksikoje negresia pavojus. Manyt, jog laivą "Buford" išsiųstą patinti norincius namon grįžti amerikonus lydės du Amerikos kariskai laivai, bet valdžia užtikrina, jog kariskai laivai siunčiami vien pranešti kanuoliniams laivui Yorktown, kad jis imti anglis neplauktų į Meksiko portus, nes pasirodymas Amerikos karisko laivo gali suerzinti gyventojus. Jeigu gi Amerika siųs savo kariskus laivus Meksikan, tai siųs ji ne viena, nes tą patį mano daryti ir kiti kraštai, kaip antai Francuzija ir Anglija, o gal ir Vokietija.

TURKIJA.

Pasimirė staiga Turkijos kariūmenės vadovas Tripolij. Buvęs tai vienas iš gabiųjų Turkijos generolų, ką rodo jau tas, kad jo italai, turėdami dešimtį kartų daugiau kariųvį iki šiol neįstengė įveikti.

Italijos karo vedimo budas pradeda jau nepatikti ir kitiems Europos kraštams, nes italiskieji kariskieji laivai gauda neutrališkų kraštų prekių laivus ir tokiu būdu kenkia neutrališkiesiems kraštams. Francuzija pranešė jau Italijos valdžiai, kad ji pasirupintų kokių nors būdu karą užbaigti, kad arba su savo kariskais laivais pereitų Dardanelius, arba kariskieji laivai pasi-trauktų nuo Dardanelių. Italai

be abejonės noriai mėgintų plaukti per Dardanelius, bet tam priešinasi Austrija ir Rusija. Ambasadoriai didžiųjų Europos viešpatysčių vėl pasiule Turkijos valdžiai savo tarpininkystę sutaisyti Turkijai su Italija, bet gavo atsakymą, jog Turkija noriai susitaikytų, bet Tripolio Italijai atiduoti negali. Tai mėginimas taikyti niekais nuėjo.

Italijai vienok karas eina sunkiai. Matyt ji svietan leidžia neteisingas žinias, o teisybę slepia, nes didesnę Italijos gyventojų dalis nenori karo, kuris daug aukų reikalauja. Pinigai karui paskirti jau pasibaigė, o skolinti jų nieks nenori. Pacioj Italijoj pinigų yra mažai. Svečių laikraščių korespondentai yra tik turkų puse, italai gi visus svečių laikraščių korespondentus išvijo ir jie turėjo persikelti į francuziską valdybą, Tunis, ruošinėjant su Tripolij; italiskieji korespondentai gali siųsti tik kariūmenės oficerų cenzuotas žinias, o tos nevisada su teisybe sutinka. Nors karas jau gana ilgai trunka, bet italai netoli nuo jūrinų mūzengė, valdo jie tik jūrinį pakrantę, kur žemės kariūmenė gali paremti didelį laivyno kanuolių šuvių.

Turkijai prigulincios salos Kretos gyventojai mėgina iš karo pasimaudoti ir susivienyti su Grekija, nes Kreta apgyvena grekai; jie nori pasimaudoti nuo Turkijos. Kretiečiai išrinko keturis savo atstovus ir juos pasiuntė Grekijos parlamentan. Tam vienok pasipriešino Turkijos valdžia ir pasiskundė atstovams prižiūrinių ant salos Kretos tvarką didžiųjų Europos viešpatysčių; todėl angliskas skraiduolis "Minnerva" Kretos atstovus ant jūrinį pavijo ir suėmė.

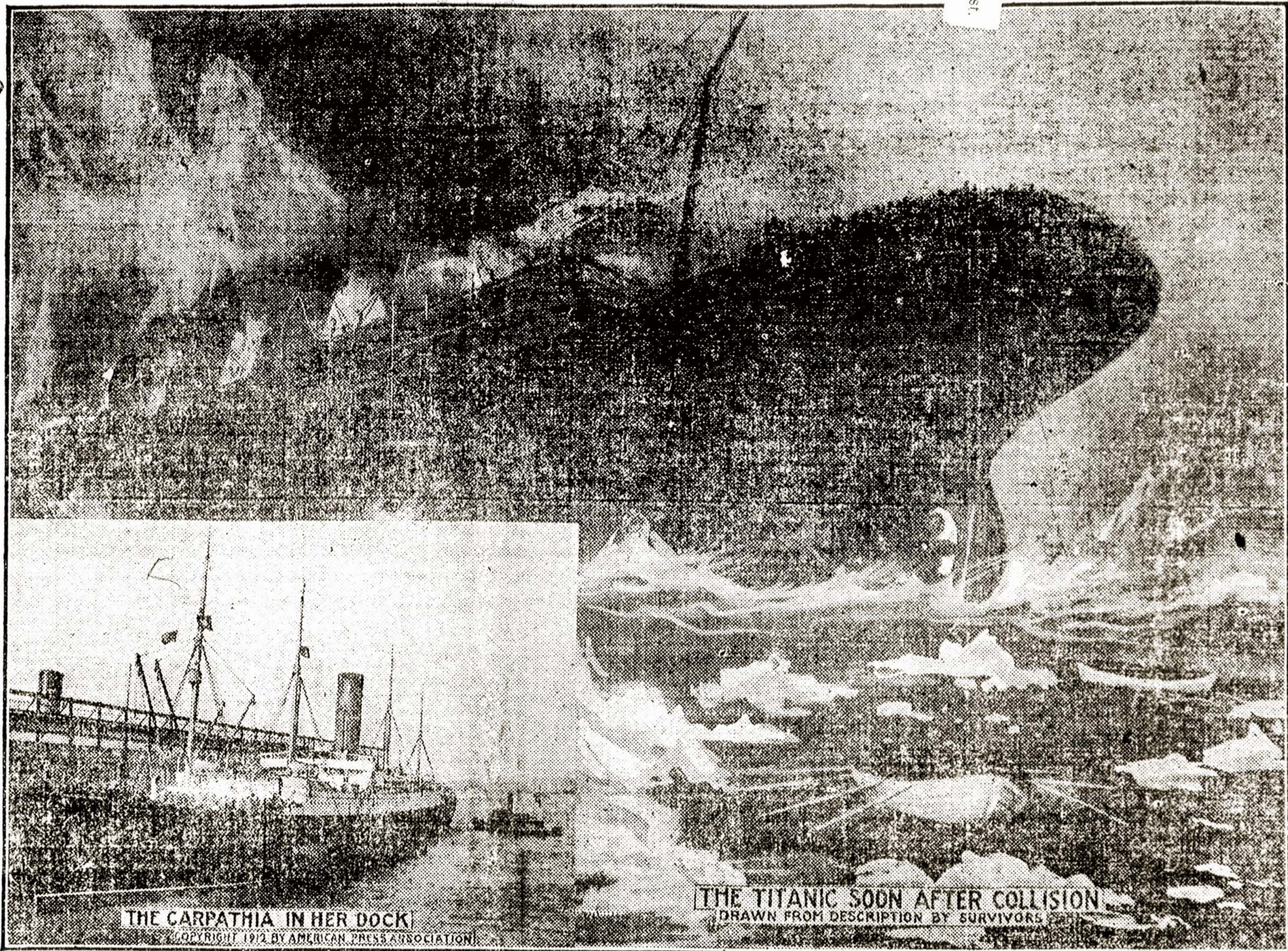
Italai užėmė Turkijai prigulincią salą Astropolis. Turkiskas garnizonas ilgai tvirtovę gynėsi, bet dabar Italijos valdžia pagarsino, jog turkiskas garnizonas pasilavė, kareivius italų laivai pergabeno ant sausžemio.

CHINAI.

Chinų respublikos prezidentas Juanshikai pagarsino sutvarkymui vidurinių reikalų jo sumanytas reformas, kokios galėtų kraštą pakelti ir gyventojams gyvenimą palengvinti. Jis žada teisingai žemę išmatuoti, teisingai mokesčius paskirstyti ir kitokias reformas įvesti, sureformuoti išdą teip, kad surinkimų pakaktų uždengimui išlaidų, kad galima būtų be svečių paslaugų apsieiti. Kadangi kariūmenės užlaikymui reikia didelių pinigų, o kariūmenės yra daug, tai Juanshikai žada kareivių skaitlių sumazinti. Tokiu būdu Chinai bus vienatinė respublika, mažinanti kareivių skaitlių; kiti kraštai nuolatai daugina kareivių skaitlių. Kadangi, ypač atsakančiam izdo sutvarkymui, Chinuose trūksta išlaidų žmonių, tai Juanshikai mano tokius iš kareivų kraštų parsikviesti. Jis prizada įvesti Chinuose pilną tikėjimų laisvę, žada nesikišti į žmonių sauzinės reikalus.

MEXIKO.

Iki šiol nė viena pusė neįstengė Meksikoje ant kitos viršų paimti. Siaurines ir vakarines valstijas valdo revoliucionieriai, 25 balandžio prezidento kariūmenės paėmė miestą Huiztilac, Morelos valstijoj, kurį buvo paėmęs revoliucionierių generolas Zapata. Mušyje krito 200 Zapatos kariuotojų; kariūmenės nuotrošos buvo mažos. Mieste Nicolao 200 revoliucionierių pasidavė kraštams. Francuzija pranešė jau Italijos valdžiai, kad ji pasirupintų kokių nors būdu karą užbaigti, kad arba su savo kariskais laivais pereitų Dardanelius, arba kariskieji laivai pasi-trauktų nuo Dardanelių. Italai

Titanic'as tuojaus po susidauzymo. Užtėmykit sutrauktas bevielinio telegrafo vielas ant laivo stiebo.

buvo daug mažiau, atmušė. Vyriausiasis revoliucionierių vadovas Orozco atkako į Jimenez. Čia dabar yra iš viso 6000 revoliucionierių. Tose aplinkinėse todėl reikia laukti didelio mušio.

VOKIETIJA.

Vokietijos valdžia dar šią vasarą mano suaukti terptautiską konferenciją apkalbėjimui gerinti apsaugojimo gyvasties plaukiančių laivais žmonių, kad atitiktų negalėtų atsukti tokios nelaimės kaip su laivu "Titanic", kuris savo gelbejimo valtyje nė trečdalis žmonių sutalpinti negalėjo.

22 balandžio Vokietijos parlamente prasidėjo svarstymas sumanyamo sudrutinimo Vokietijos kariūmenės ir karisko laivyno. Vien socialistai apreiškė, jog balsuos prieš valdžios sumanyimą. Jeigu kitos partijos sumanymui pritar, tai, be abejonės, ji parlamentas priims.

IŠ LIETUVOS.

Pavasaris Lietuvoje anksti pasirodė, bet vėl pradės savo darbą. Dabar rytais pašala, ir lyja, ir vėl šalta. Žolė iš žieminio miego dar nepradeda keltis. Uklininkams trūksta pašaro.

Kaštanai.

IŠ VILNIAUS.

(Nuo mūsų korespondento).

Paskutiniu laiku, kaip jau buvau rašęs, Vilniaus lietuvių dainininkų kuopelė buvo bandžiusi sudaryti savystovę dainininkų organizaciją. Padaryta pora susirinkimų, susitvarkyta, išdirbta tam tikras reguliavimas ir jau ketinta pradėti veikti. Bet pradžio jau arti poros mėnesių, o kuopa vis dar veikimo neparaudo. Kodėl gi taip, paklaus gal ne vienas. Ogi todėl, kad kuopa, kaip nelegalizuota organizacija, pridera nuo kitių malonės. Ji ne savystovė, bet prideranti nuo kitų, tai ir šokti turi taip, kaip kiti groja, o jei taip šokti nenori, tai turi tyliai užpekyje sėdėti. Ir sėdi.

Dalykas, mat, tame. Dainininkų organizacija, nenorėdama savystovę draugija virsti ir legalizuotis, buvo sumaniusi susistarti su "Ruta" ir joje veikti. Bet susistarti su "Ruta", pasirodė,

ne taip lengva, kaip buvo ankščiau manyta. "Rutos" taryba, nežinia kodėl, ne visai prielankiai sutiko naująją organizaciją ir sutartis neįvyko.

Ir taip dainininkai liko be pastogės.

Sis klausimas bus dar pakeltas per visotinį "Rutos" narių susirinkimą, kurs įvyks balandžio 1 dieną. Ir jei visuotiniame susirinkime sis klausimas nebus prielankiai dainininkams išrištas, prisieis tuomet legalizuota dainininkų draugija tvirti ir nuo "Rutos" pasisalti. Nors nelaimė būtų, bet turbut taip, o ne kitaip, ir bus.

"Vilijos" Bendrovė, nors neseniai tepradėjo veikti, bet jau gana plačiai veikia. Ukio mašinų sandėlis per porą mėnesių jau padarė arti 100 tukstančių rublių apyvartos. Kaip veikimo pradžioje — tai jau apyvarta didė.

Fabrikas taip-pat jau veikia. Nors, kaip pradžioje, dirba dar nedaug darbininkų, nes tik vos kelios dešimtys, bet yra viltis, kad netolimoje ateityje jų skaičius žymiai padidės.

Pirmoji plūgų partija jau padirbta. Fabrikas jau ant tiek susitvarkė, kad kasdien šimtus plūgų išleidžia.

Lietuviai gi "Vilija", kiek žinau, labai remia.

Be to, Vilniuje lietuviai rūpinasi įsisteigti dar savo banką.

Bankas gi čia begalo reikalingas. Tai svarbi lietuviams įstaiga. Ir labai būtų gerai, kad sis sumanymas kuogreičiausiai gyvenimam įvyktų.

Manoma dar suorganizuoti ir pienininkų draugiją. Kaip matome, lietuviai čia nesnaudžia ir dirba kiek tik galėdami. Ir dirba toje srityje, kuri labiausiai apiešta, užmiršta. Geros tat jiems kloties!

A. Vėgėlė.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus karo apygardos viršininkas įsakė nebeleisti egzaminuosius intendantų akademijon aficerių lenkų, arba vedusių pačias lenkas.

— Saltinis —

"S. Z. Ziza" labai pradžiuo, si, jog paskutiniu laiku daug Vilniaus parapijų mokyklų mokytojų, taip vyry, kaip moterų, įstojo į rusų tautininkų sąjungą. Ar tie mokytojai tai savo no-

ru padarė ar klausydami paliecinio iš viršaus, "S. Z. Z." nerašo, tik pastebi, kad jei ir būtų įstojusiųjų tarpe "pirmievių", tai jie sąjungoje bedirbami, atsipeikės ir savo pažinrus nuvalys nuo svečių pažirių.

— Lietuvos žinios —

"Kur. Lit." 72 numerįje Vėbena kelia klausimą apie tai, kad kalbant apie Vilniaus universiteto atidarymą žemdirbių šalyje, reberia užmiršti žemės ukio fakulteto, o ypač žemės ukio mokslų, skiriamu moterų ukio šakai. Moterė, žinanti gerai bent kokią žemės ukio šaką, galėtų didele naudą savo šaliai atnešti ir pati savo ir šeimynos buvę, nepersunkiai dirbdama, aprūpinti.

— Lietuvos žinios —

Siemet veikia naujas įstatymas, pagal kurio baigusieji miesto mokyklas, norėdami aptiekti pastoti, turi laikyti kvotimus tik iš lotynų kalbos; iš algebros ir naujųjų kalbų (vokiečių ir prancuzų) baigusieji miesto mokyklas nebebus jau kvotiami.

Baigusiems gi dvikleses minterijos mokyklas ir norintiems stoti aptiekti, naujas įstatymas jokių palengvinimų kvotimuose nedavė.

— Lietuvos žinios —

IŠ TAUVJŲ, Mariamp. pav.

Paužuolių uklininkas Grigaliūnas, nuvažiuojęs Ukmergėn, sumainė savo ratų tekinius; savus, blogus, paliko žydui, o nuo žydo vežėčių nusimovė gerus. Tie ratai buvo vogti. Pavogtuosius tekinius pas jį surado policija. Sakko, kad šilta jam buvė dėl šito maino. Antrytojaus vargšas puolė į Mušią, kad nusiskandinus, bet žmonės pamatė ir ištraukė atgaivino.

Gal greit jau susilauksime telegrafo. Reikalinga pašalpa jau surinkta. Valstiečiai paskyrė tam reikalui 100 rubl. B. P.

— Ytuta —

IŠ LIUBAVO, Kalvarijos pav.

Čia 28 kovo buvo valsčiaus valstiegia. Nutarta: a) patatyti valstiejių dar vieną pradinę mokyklą (pirmiau buvo dvi), b) pastatyti mūrą namus valsčiaus raštinėi, c) uždaryti šventomis dienomis traktieres ir visus alaus sandelius (monopolis ir pirmiau buvo uždarytas).

— Saltinis —

IŠ PALUOBIŲ, Naum. pav.

Siame kaime yra kapinynas su koplyčia. Seniai jau žmonės pradžioje Dvasiško. Vyri, asybės, kad duotų jiems kuniga. Tai pagaliau ir paskirta kun. Vėvesis. Labai nudžiugo palnobičiai gavę kuniga. Prie šitos naujos parapijos prigaii keletas kaimų ir apie 4,000 margų žemės.

— Jozas Uzpis. — Saltinis —

IŠ KRYKLŲ, Panev. pav.

Kryklėnčiai 12 vasario nutarė išsiskirstyti į kolonijas, baznyčiai gi žemę paskirti prie baznyčios. Sodybas pasilieka sau, manydami turėsi iš jų pelną, kaip iš plečių, esančių miestelyje.

— Saltinis —

IŠ ŽIEZMARIŲ.

Sankrovinkas Habdanko, didelis lenkų-narodovų šulas, už apšmeizimą kun. Auguno gavo mėnesį kalėjimo. Kun. Auguną gynė Kanno advokatas Stasinskis. Habdanko jau antru kartu yra nuteistas už smėizimus.

— Saltinis —

IŠ LABANORO, Šventėnų pav.

Apšvietimas, žymiai platinasi. Bažnyčioje viskas lietuviškai, tik tėra lenkiška evangelija po lietuviškosios.

— A. Čekolis. — Saltinis —

IŠ VARĖNOS, Trakų pav.

Čionykštis jaunimas kaskart pradeda labiau susiprasti, liauna daugumas lankę aludes, o ypač miestelio jaunimas žymiai pradeda stverties darbo. Vietinis vargoninkas J. Uogintas surinko diktą iš miestelio jaunimo chorą ir išmokino pagiedoti Misiąs ir Nišparus 4 balsais ir šiaip keletą tautiškų dainelių. Tai labai varėniečiams patinka, nes dar pirmi metai, kai pradėjo Varėnoje choras giedoti.

— Saltinis —

IŠ SEIRIJŲ, Seinų pav.

Kazin iš kur atsibastė čion koks tai žydas-išnaudotojas su lioterija, kuris ima pinigų už niekniekius. Į tą lioteriją žmonių prisibruka pilna salė. Už vieną pasukimą imama 20 kapeikų. Pasukus kaip-kas išlošia koki

daiktą, o daugiausia žydas vis rekia "pustas" (tusčias). O kas ir ištraukia, tai nekokia nauda — daugiausiai indai stikliniai, kokių tai muilo gabalėliai, tik kai-kas išlošė lempą už 50 kap. — 10 rublį, o kiti už 5 — 10 kap.

Tokiu būdu čia tas žydas pa-buvęs padarys šimtus rublių, jei-gu žmonės nesusipras.

— Petras Zdanavičius. — Saltinis —

IŠ LEPSIŲ, Naum. pav.

Siitas kaimas garbingas savo vandeniu. Siemet, istikus sau-sam rudeniu, siame kaime at-kasta keturi šuliniai, kurie pirma buvo visai užgruvę, ir niekas jais nesinaudodavo. Pasizymi uk. S. šulinys, kuriame net virte ver-da vanduo, sunkdamasis iš žemės. Nors visuose šuliniuose yra vandens, bet nespeja pribėgti. Žmonės net važiuoja naktį, kad tik radus vandens. J. Uzpis.

— Saltinis —

IŠ ŠAKIŲ, Naumiečio pav.

Anandie uk. D. Arzuolupų kaimo, sudegė pirka; viena moteriskė taip apdegė, jog neužl-go pasimirc.

Paskutinėm dienomis sudeg-uk. Suopio iš Papartyių bulvinė ir pauksinė su 60 vīstų. Spėjama, kad padegta tyčiomis, nes trioba užsidedę nuo vėjo pūstės. Mincetas uklininkas yra gana turtingas; lanko turi arti dvie-jų šimtų margų. Triobos geros, ypač gyvenamasai namas. Už-tat ir randasi jam pavydinčių, kurie jau seniai kersija.

Vertėtų labiau pasiturtiems uklininkams pradėti statyti triobas iš nedegamos medegos. Tuomet ir tokios baisyos nelaimės ne taip dažnai pasikartotų.

Nors išlyk tas brangiai atsi-ci-ty, bet ilgaiimui išlaidos išsiva-duotų.

— Perčitą žiemą malka pas-mus buvo žymiai prabangusi, nes pas p. Komarą apstėjo kirtė me-dzius, o ir Zyplių giriuose kurį laiką nepardavinėjo. Net ser-vitutinkams prisiejo pirkti mal-ka, kurie kitais metais jos tur-davo perpalnai. Regis, ir busi-mąją žiemą nebus kitaip. Nekėr-tant miškų, pas Komarą nebus gaunama nei kelmų lupai, nei šakų rinkti.

— Siemet kai-kurie žmonės pradėjo arti vasarajui dirvas net prieš Blovieščius (Aprėiskimą Svč. P. M.).

— 25 kovo Siemet perėjo pir-mutinis lietus su žaibais ir per-kunijomis. J. Dangėas.

— Saltinis —

IŠ VADOKLIŲ, Ukmerg. pav.

Tegu Vadoklių miestelis ir ne-didelis, tačiau yra liaudies mo-kykla, kuri vasario pabaigoje vos tik sukako metus.

— Miesto žemė-su namais pri-guli lietuviams, bet žydai turi užėmę kuo-ne visą miestelį, kur 1000 m. nupirko keturius namus nuo dvarininko Brunapo, kurie buvo prankiausi ir geriausi ko-kioms-norint įstaigoms, kaip tai arbatinei ar sankrovoms.

Yra taipogi elėctnamis, pasta-tytas "Blaiivybės" draugijos na-rių ir kelių parapijų.

Apgailestina, kad vadokliečiai nenori leisti i mokyklą vaikų, o ypač mergaičių.

— A. K. Jokubavičius. — Saltinis —

IŠ TELSIŲ.

Kovo 22 d. atrado Telšiuose nužudytą namų savininką Skaus-girdą su šeiminke. Vėlionis turėjęs apie 80 metų ir buvęs ap-tartas dideliu turtuoliu.

Žmogžudžių užėta arbatos gė-rimo laiku iš ryto, ar vakaro už kirvių sukautos abiejų galvos. Taip-pat suadūzti kamodos stal-čiai ir paimta esą 5000 rubl. banko popjeriuose; kiek pinigais

paimita, nežinia. Pažymėtina, kad velionis namas, kuriame atsitiko žmogžudystė, stovi tankiai apgyventojame miesto dalyje, vienoje geresniųjų gatvių. Kazys.

— Lietuvos žinios —

IS GARLEVOS, Marijam. pav.

Mūsų miestelis turi bent 30 gyventojų, kurių pusė yra žydai. Yra trys lietuvių sankrovės, vartotojų draugija "Vytryns", arbatinė, viešnamis, monopolis, pašto skyrius, valstiečių teismas, raštinė ir trys mokyklos.

S. Jokubauskas.
— Šaltinis —

IS ALYTAUS, Trakų pav.

Pas mus keliuose sodybose merginos mokino valstiečių vaikams. Kovo 2 d. užpuolė policija, surinko visas knygas ir sąsiuvinius ir nugabeno pas antstolį. Knygių buvo lietuvių ir lenkiškų. Antstolis nusiuntė visas pas tardytojį. Hol-Flet.

— Lietuvos žinios —

IS LUOKES, Šiaulių pav.

Kovo 13 d. 8 valandą ryto nusišovė iš revolverio valstiečių banko nupirkto Dirvonėčių dvaro užveizėtojus V. Čižauskas. Priežastis nelaimingo atsitikimo buvo ta, jog darant valstiečių banko valdininkui reviziją pritruko V. Čižauskui apie 180 rubl. valdiškų pinigų. Velionis buvo jaunas žmogus.

Sionis dienomis iškeltas iš Luokės krasos viršininkas Čerėpas. Pastarasis, budamas Luokės krasos viršininku, mėgo šnipinėti, plėsdamas laisvius, už ką kairie žmonės apskundė jį Vilniaus krasų ir telegrafų apskrityje viršininkui. Iš Vilniaus buvo atsiųstas valdininkas ištyrimui ir, kada žmonės patvirtino savo skundą prirodymais, Čerėpą iš Luokės iškėlė į Šiaulius.

Mūsų miestelyje yra keturios lietuvių krautuvės, bet išskyrus parašai tik vieno Kvederio lietuviški, o visų kitų rusiški. Tuom tarpu gi žydai, kaip ir pasityčiodami iš lietuvių, steigia iškabas su lietuviškais parašais. Ištikro, tai gėda Luokės lietuviams krautuviniams. O gal, žiūrėdami į iškabą, jie mokinsis rusų raidžių.... Ką galima žinoti.... R. Ie.

— Lietuvos žinios —

IS DATNAVOS.

Vietinėn ugio mokyklon siemet įstojo 40 vaikų; daugiausia lenkai, tarpe kurių dauguma — sulenkėję lietuvių, dabar gi skaitantiesi save "lenkais"; paskum — rusai, keli latviai ir 5 lietuvių (3 katalikai ir 2 kalvinai). Pateko mokyklon daugiausia baigę miesto mokyklas.

Lenkai, kaip visur, taip ir čia, nemėgsta sunkesnių rankų darbų ir ruošto. Dėl šios priežasties 5 lenkai, pasimokinę pusmetį, net metė mokyklą. Taigi, dabar mokykloje yra lietuvių vyty. Šia proga galėtų pasinaudoti lietuviai kitų ugio mokyklų mokiniai, norintieji čia persikelti. Pažymėtina, kad visi išstojusieji — buvusieji gimnazistai.

Stipendijas gavo visi, kas tik norėdams gauti buvo padavęs prašymą: 6 lenkai, 1 rusas ir 1 lietuvis. Kiti apsispyrė: nors ir neturintys, vienok neprasė stipendijų, nes pirmiausiai metais visai nesitiekė gauti.

Pažymėtina mokyklos ypatybė — be mokyklos teikiama rankvedžių ir knygų, nieko "pašalinio" mokins negali turėti. Negu tik kontrabanda parsine. — Vis tai mokyklos direktoriaus "reformos".

Lietuviai buvo išsirašę "Viestnik Znanija", bet.... "mokyklos cenzura" konfiskavo.

— Lietuvos žinios —

CIURLIONIES VAKARAS PETERBURGE.

Mūsų Ciurlionis gana jau plačiai yra žinomas kaip nepaprastai dailininkas tapytojas. Kaip po muzikas, mažai kam jis yra žinomas, nors ištikruj, jis niek tiek nemažesnis už tapytoją. Savo laiku Varšuvos filharmonijoje konkursui buvo pastatytas nemazas jo veikalas "Kantata" ir už tai buvo pripažinta mūsų Ciurlionio pirmutinė premija (1000 rubl.), bet dėl kaž-kokių intrigių pinigai nebuvo išmokėti). Leipe, dar mokiniu budamas, ke-

letą kartų pasižymėjo tarp žinomų tenyksių muzikų. Prieš porą metų Peterburge draugija "Večera sovremennoj muziki" viename savo vakare buvo pasikambinusi keletą jo muzikos veikalų ir tuo sukėlė didelį trūkumą vietinėje muzikų sferoje.

Mūsų dideliam dailininkui paminiui šiais metais, balandžio 15 dieną, Peterburgo Lietuvių kolonija, kartu draugija "Mir iskusstva" ir "Večera sovremennoj muziki", mažojoje konservatorijos salėje ruošia muzikos koncertą. Čia kartu bus suvienyta paroda ir jo muzikos paveikslų. Koncerto pradžia 12 val. dieną. Paveikslų galima bus regėti iki vak. 6 val. Visų-pirma bus pasakyta lietuviškai įžengiamoji pralkaba (kas tai padarys dar nežinia). Paskui "Apollono" žurnalo leidėjas-redaktorius Sergėjus Makovskis rusiškai paaiškins, kas tai buvo Ciurlionis ir sulygis jo paveikslus su muzika. Programą susideda vien iš Ciurlionies veikalų. 1) Preludium (iš ciklo "Jura") fortepijonu išpildys Jovanovičius. 2) "Kantata" — lietuviškai išpildys žinomojo mūsų muziko Sasnausko vedamas choras akompanuojant J. Tallet-Kelpai. 3) "Sutems tamsi naktelė", "Bėgkit broleliai" (fuga) ir kitas lietuviškas dainas išpildys E. V. Brugger ir Sergeevskaja. Seliak žurnalo "Muzika i pieinie" redaktorius P. Goltsono priežiūroje. "Miskas" (simfonijos poėma, parašyta 1901 m.) išpildys orkestras, Klenovskio priežiūroje. Be to, bus dar išpildyti nedideli muzikos dalykai.

P. Rimša ir A. Morauskas.
— Vilnis —

IS PETERBURGO.

Kovo 18 d. buvo suauktas visuotinis lietuvių savitarpinės pagalpos susirinkimas žemės pirkimo ir bėgančiųjų reikalų aptarimui. Susirinkimas, kaip priimta, prasidėjo 2 valandom vėliau, negu buvo paskirta. Narių atvyko 27 žm. iš 100 suvišum, bet kad jau antrą kartą šaukiamas skaitėsi teisotu. Paplojus išrinktam susirinkimo pirmininkui, susirinkimas pradėjo svarstyti klausimus. Dėl žemės pirkimo, buvo pasiūlyta paskirti prie pernysčių įvykinimui. Kairurie nariai nurodinėjo, kad draugija jau kada kalba vis tik apie žemę, bet dalykas neikišk neina pirmyn, ir patarė būti atsargesniais pinigų žemės pirkimui paskyrimu, tuo labiau, kad ir be žemės pirkimo galima naudą gauti sunaudojoti pinigų: mokykloms, namų statymui etc. Tuomet vienas narys, komersantas, pasakė, kad "namus arba skalą straimai, tai mes greit sugrįšim", o nupirkus žemę, tas kapitalas — 5000 rubl. duosias į metus 250%. Susirinkimas daugumu balsų nutaria paskirti da 1½ tūkst. rublių žemės reikalams, vadinas iš viso jau 5½ tūkst. rublių.

Iš bėgančiųjų klausimų buvo svarstoma: apie buto sumanyimą, apie pirmininko apdovanojimą ir apie prisidėjimą prie įžengimo Konstanto Ciurlionies koncerto. Dėl buto buvo daug pasakyta gražių žodžių, kad tai labai reikalinga ir naudinga, bet.... kol kas palikta be jokios rezoliucijos.

Ilgiausia buvo kalbama apie pagerbimą išbuvusio 9 metų draugijos pirmininko vieno dr-jos nario. Už jo "didelį" darbą ir vargą buvo pasiūlyta įduoti jam dovanėlę — atmininį. Pasirodė, kad yra da vienas pirm jo buvęs pirmininkas — reikia ir jį apdovanoti. Bet keblumas išsirišo, atsisakius jam nuo dovanos, nes ir jis jau gavo 100 rublių dovanų. Seka visokie pasiūlymai pagerbimo: vienas siūlo kreiptis per gradonačniką į ministeriją, kad tam dideliam veikėjui duotų "Početnoje Graždanstvo", kitas, pripažinęs, kad valdybos darbas, tai draugijos "černorabočaja", pataria paskirti iš draugijos pinigų dovanos nupirkimui ir įrašyti į protokolą tai prijautimą, kad ir po 100 metų rastų; kitas vėl atranda, bene būtų gera padovanoti "portygarą zolotyml bukhami išrėžtą"; da buvo paprašyta, kad tie buvusieji pirmininkai dr-jai paliktų savo "portretus" ir t. t.

Susirinkimas, paskyręs 80 rub. įgaliojimo valdybą tinkamai pasirūpinti tuo reikalu.

Iš savo pusės abu pirmininkai padėkavojo už teikiamą garbę

ir sentimentaliskai, atsimindami jaunus draugijos dienas, prašė Dievo, kad ir naujasis pirmininkas eitų jų pramintais takais.

Ne taip noriai buvo suteiktas pasiūlymas prisidėti prie įžengimo Ciurlionies koncerto. Reikia mat duoti avansas, kuris varkui nenusisėkus gali nesugrįžti, betgi nežiūrint į patarimus nelabai ten smelktis, kadangi nekvičia, nutarta paskirti 40 rubl., kaip vidurį 10, ką paskyrė kitos draugijos (Mažturčiai — 50, labdariai — 30, taip pat savitarpčiai — 40 rubl.). Siuomi susirinkimas užsibaigė.

A. N.
— Lietuvos žinios —

Neseniai buvo "Peterburgo Lietuvių Studentų Gamtininkų Pasikalbėjimas. Perskaitytas referatas "Darvino ir De- Frizo evoliucijos teorijos ir jų svarbumas agronomijoje". Po referato buvo gana gyvi ginčai, kaip dėl referato turinio, taip ir dėl terminologijos. Reikia pažymėti, kad draugai gamtininkai labiau pradeda taisyti pasikalbėjimais interesuoti. Dabar nepaisant į taip brangų egzaminų laiką, apsilankymams skačiuje.

Neužilgo ketina būti kitas pasikalbėjimas. Jau yra parengtas ir referatas — rodos: "Lietuvių sveikata statistikos šviesoje".

XXX.

— Lietuvos žinios —

IS MINSKO.

Vietiniai lietuviai neseniai pirmą kartą pietinėje bažnyčioje išgirdo pamaldas savo prigimta kalba.

— Šaltinis —

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Prūsų lietuviai kaskart labiau ima krutėti, smarkiau veikti. Paduodame kelias ištraukas iš Prūsų lietuvių laikraščių. "Tilžės Keleivis" No. 38 rašo:

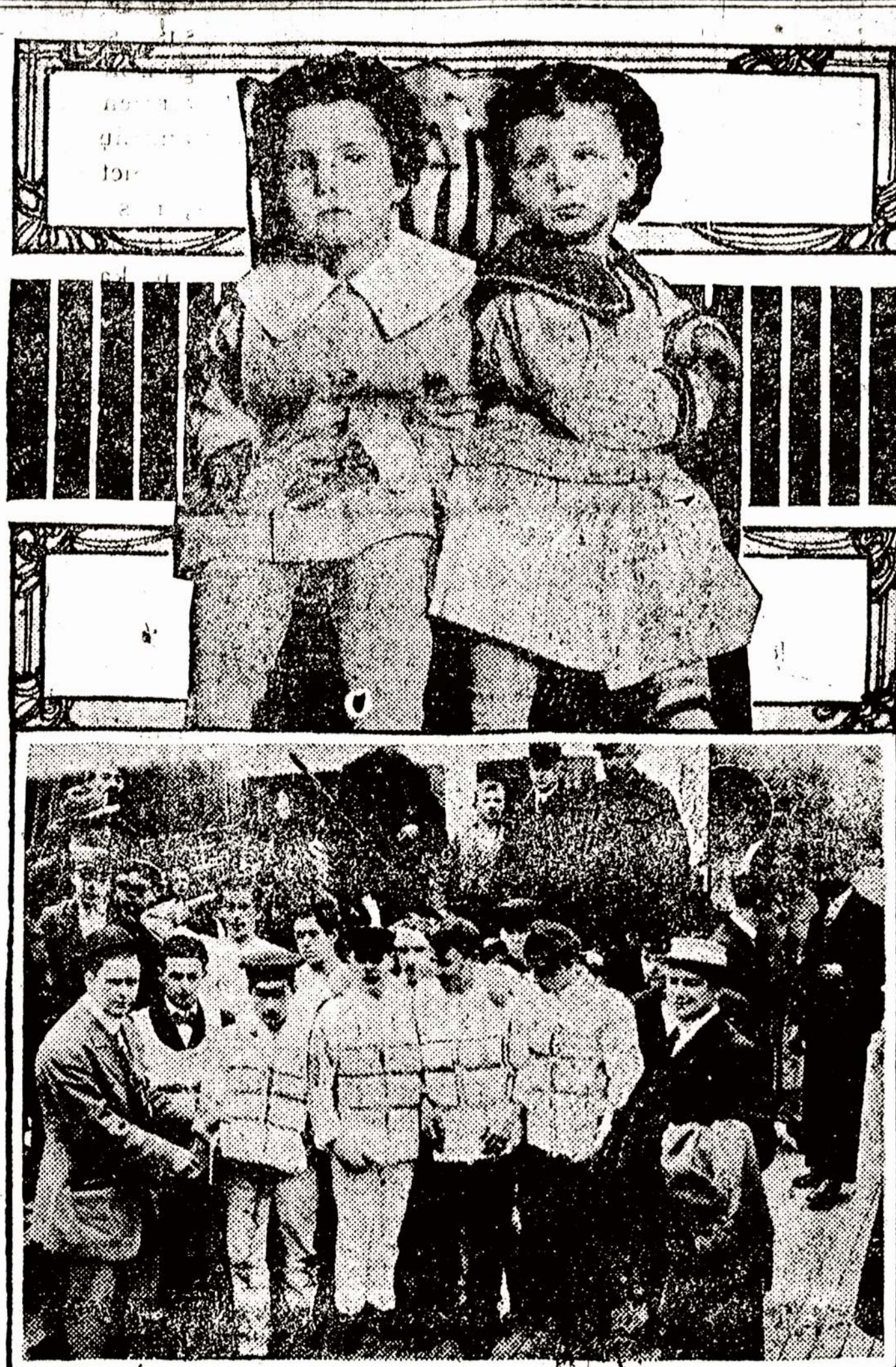
"Deputiertas Dr. Gaigalas reikalavo, kad lietuviškame krašte būtų lietuvių kudiškai vienos pamokslė lietuviškai pamokinami. Toliau Dr. Gaigalaits sakė: Padavadijimas apie nudaikinę lietuviško vienos pamokslė, rodos, ir užmiršimą parėjės. Yra tik labai menk mokytojų, lietuviškai mokančių; ale jėb vienos pamokslas tikrai gerai suprantamas būtu, reikia jį motyvos kalboj nudalinti. Bet jeigu vaikai ne taip pamokinami, kaip geriausia supranta, pasilieka jėb be tikėjimo. Aš todėl prašau valdžios kiek galint daug mokytojų lietuviškos kilties pas mus atsiųsti."

"Jaujinias" kovo Nr. 1912 m. rašo:

"Žieminė Lietuvių Šventė Tilžėje buvo 18 vasario 1912 m. Nors buvo labai blogas oras, žmonių susirinko šauniai daug. Sprendžiama buvo, kad jū esą apie 900. Choras dainavo 6 dainas iš St. Simkaus rinkinio: Musų dainos, 2 daini iš Liet. Aidų, Sasnausko "Sužadinkime Lietuvą" su orkestro pritarimu ir "Prie Nemuno" su orkestro pritarimu. Po pirmųjų 5 dainų buvo vaidinama veikalas: "Amžinos Ugnies" įžanga: "Liepsnų skrituliai", po to pirmoji to veikalas dalis: "Namy Ugnelė". Viskas buvo atliktama maždaug su pasisekimu. Ir aplamai imant, žmonės viską priėmė dėkingai.

"Gumbinė — naujas lietuvių židinys. Tai ypačiai garšiai lietuviams priminė naminių lietuvių išdirbinių paroda ir lietuvių varkaraš parodos laikas, būtent 17 kovo. Nors nebuvo daug tai parodai nusiųstų daiktų, vis dėlto buvo labai verta juos pažiūrėti. Aiškiai jėb liudijo, koks geras skonis ir dailus numanymas randasi net ir prastuose lietuvių namuose. Bet gyvaja lietuvių siela apsiėmė žmonėms patai vakaras. Gumbinės lietuvių Draugija jėb buvo parengusi, talkon pasikviesdama Giedotojų Draugiją iš Tilžės. Buvo dainuojamos išviso 6 dainos: iš St. Simkaus rinkinio, iš Lietuvos Aidų ir su klavirio palydėjimu Maironius Sasnausko: Sužadinkime Lietuvą. Tilžiškiems 4 dainas padainavus, Gumbiniškiai vaidino veikalėlių: "Numanė". Vakara pabaigė vaidinimas "Lietuvos Pasakėlės". Viskas pasisekė, ypačiai dainavimas. O vaidnant "Liet. Pasakėlę", svečiai tebežėdė dėl gražiojo skambėjimo ir šnekamojo lietuvių žodžio: — Kaip regima buvo, Gumbinės Lietuvių Draugija visu atsidėjimu gaivina lietuvių dvasiai."

— Šaltinis —

Photos copyright, 1912, by American Press Association.

Viršui ku išgelbėtu vaikų—dar tikrai nežinia keno. Apacioj Titanic'o išgelbėti jureiviai gelbėjimos diržais apsiuose.

IS AMERIKOS.

PRIE TITANIC'O NELAIMES.

Atplaukus Carpathiai New Yorkan, tuojau ją pasitiko Suvenytų Valstijų Senato Komisija, kuri pradėjo tyrinėti, kodėl Titanic'as paslendo ir kas gali but kaltas.

Pašaukta liudininkais daug išsigelbėjusių pasažierių ir laivo jureivių. Labiausiai kaltinama Ismay, kompanijos direktorių, kuris išsigelbėjo valtį su moterimis. Jukoma, buk Ismay davęs laivo kapitonui paliepinus plaukti kuogreičiausiai, kad sumuštų greitumo rekordą. Ismay ginasi, kad jis važiuavo, kaip paprastas pasažierius ir jokių paliepinų kapitonui nedavinėjęs.

Tyrinėjimai parodė, kad netoli Titanic'o tą naktį buvęs vienas kanadiškas laivas, bet jis, anot jo kapitono žodžių, negalėjęs pakeiči ledų paskubinti su pagelbėjimu Titanic'as. Laivo kapitonas nebuvo grįžti ir nors matęs nuo Titanic'o leidžiamas raketas, tai visgi savo laivo į tą šalį nenusukęs. Kanados valdžia pradėjo teip pat tyrinėti tos nelaimės priežastis.

Negalima gauti pilno surašo III klasios pasažierių.

Mes kreipėmės New Yorkan prie Immigration Inspektoriaus p. Petro Mikolainio, prašydami jo parupinti "Lietuvai" pilną surašą žuvusių, ar keliausių III klasios pasažierių, manydami iš pagal pravarės susėkti, ar buvo ten lietuvių. P-as Mikolainis mums teip atsakė:

"Pilno surašo išgelbėtų ir žuvusių 3-čios klasios pasažierių nėra galima gauti, nes ir tas surašas nuskendo. Aš nieko negaliu pasakyti, apie tai, ar laivo kompanija turės paduoti surašą kelvių iš užrašų, likusių Liverpoolyje ir ar tas bus apskelbta. Bet abelai pro Liverpoolį lietuvių atkeliauja mažai ir daugiausiai su sudarkytomis pravarėmis, — užrašyti tankiausiai lenkais, rusais, ar žydais."

Officiališkas surašas žuvusių ir išgelbėtų.

Pagarsinta' oficiališką surašą žuvusių ir išgelbėtų Titanic'o nelaimėj pasažierių:

Pirmos klasios.	
Buvo:	Žuvo: Išg.:
177	109 — 68
Vyrų	
143	12 — 131
Moterų	
5	3 — 3
Vaikų	
325	123 — 202

Antros klasios.

Buvo:	Žuvo: Išg.:
157	145 — 12
Vyrų	
128	22 — 106
Mot. ir vaik.	
285	167 — 118

Titanic'o baisenybės sumaišė protą.

Chicago atvyko Miss Anna Kelley, viena išgelbėtų Titanic'o

Trečios klasios.

Buvo:	Žuvo: Išg.:
486	401 — 85
Vyrų	
224	131 — 93
Moterių	
710	532 — 178

Jureivių.

Buvo:	Žuvo: Išg.:
940	730 — 210

Taigi iš viso:

Buvo:	Žuvo: Išg.:
820	655 — 165
Vyrų	
495	165 — 330
Moterių	
5	2 — 3
Vaikų	
940	730 — 210
Jureivių	
2260	1552 — 708

Vokiškas laivas "Bremen" perplaukė per "Titanic'o" kapą.

24-to balandžio atplaukė New Yorkan vokiškas laivas Bremen. Jo kapitonas ir pasažieriai, pranešė, kad tarp 3 ir 4 valandos užperėitą subatą jie perplaukė vietą, kurioj nugrindzo nelaimingas Titanic'as. Laivo kapitonas teip papasakojo:

"Lavonai plaukiojo iš visų mūsų laivo pusių — vyrai, moteris ir vaikai. Visi buvo apsiuogę gelbėjimos diržais. Aš suskaičiau 125 ir mečiau toliaus skaitės, nes regykla buvo teip bėsi, jog paprastų nervų žmogus galėjo apalpti. Aš manau, kad aplink laivą buvo mažiausiai 150 — 200 lavonų.

"Prieš tai, apie 50 ar 60 mylių arčiau, mes sutikome penkis didelius ledinius kalnus. Musų sargai laiku juos pamatė ir musų laivas lengvai tarp jų perplaukė."

— Kodėl Jūs neparinkote lavonų, — pasiklausta kapitono.

"Negalėjome to padaryti, nes neturėjome kur juos padėti. Apart to mes žinojome, kad pagalbinis laivas Mackey-Bennet artinasi prie šios vietos"—atsakė kapitonas.

Kaip Smith'as išgelbėjo vaiką, atstumė pagalbos ranką.

George Boden iš Los Angeles, Cal., kurį išgelbėjo Carpathia ir kuris gerai pažinęs kapitoną Titanic'o, Smyth'ą, pasakoja:

"Aš mačiau, kaip vanduo nulaivė kap. Smith'ą nuo jo tiltelio juosnia. Už kelių minučių aš vėl pamaciau jį plaukiant prie skėstancio vaiko. Viena ranka pagriebęs vaiką, jis daplaukė gelbėjimos valtį ir įmetė jį valtį. Iš valtės jureivis ištiesė jam ranką, norėdamas jį išgelbėti, bet kapitonas atstumė pagalbos ranką, nuplaukė atgal savo laivo link ir žuvo.

Iš visų aprašymų matyti, kad kapitonas Smith'as, atsitikus šiai bėsi, nelaimėi, pasirodė stipraus charakterio vyras ir žuvo su savo laivu, kaip didvyris.

Titanic'o baisenybės sumaišė protą.

Chicago atvyko Miss Anna Kelley, viena išgelbėtų Titanic'o

katastrofoj. Ji važiuavo trečia klasi. Nebagė visiškai negali migtoti: bėsi skėstancio Titanic'o regykla ją ir dabar persekioja. Ją įmetė paskutinė valtin. Doktorai mena, kad vargiai ji galės atsigausti, — bijosi, kad ji galėsianti mirti nuo perdidelio nervų suirimo.

"Olimpic'o" jureiviai susstrekavo. Reikalauja daugiaus gelbėjimo valčių.

"Olimpic", tos pačios "White Star" kompanijos laivas, buvo pasirengęs aną dien išplaukti iš New Yorko Anglijon. Prieš pat Olympic'o išplaukimą susstrekavo 300 pečkurių, mašinistų ir darbininkų masinių skyriaose. Jie pranešė, jog neplauksia, nes Olympic'as neturįs užtektinai gelbėjimos valčių.

Laivas buvo paėmęs 1400 pasažierių, vienok, atsisakius pečkuriams ir mašinistams, negalėjo iš uosto išplaukti.

Pasakojama, buk kompanija tuojaus vieton susstrekavusių gavusi kitus, vienok, šitas kompanijos žingsnis pagimdė naują bėdą: kiti Olympic'o jureiviai teipgi pagrąsino streiku, nes jų nenorėta dirbti su "skebais".

Laivo kapitonas pasakoja, kad "Olimpic'as" turi iš viso 44 gelbėjimos valtis, kurios gali sutalpinti 2500 žmonių, taigi daugiaus, negu išneša pasažierių ir jureivių skaitlius. Tada susstrekavusie jureiviai tvirtino, kad tos valtys yra negeros ir pavojingos ir reikalauja jas išbandyti čia pat uoste. Kapitonas gi žadėjo išbandyti iš uosto išplaukti.

Nesutikimai ir strekas prasidėjo prieš pat įkaro pakeilimą. Pagalios šėp teip susitaikyta.

LEDAI AMERIKOS PAKRANTESE.

St. Johns, N. B. Prie Newfoundlando pakrančių priplaukė tiek ledų, kad laivai per tuos ledus plaukti negali. Laivas "Corsican", drange su kitais keturiais laivais turėjo sustoti. Jų lediniai kalnai pasikėlė iš vandens 200 pėdų ir augščiau. Tie lediniai laukai turi apie 70 mylių ilgio.

KONGRESAS NEPRITARĖ LAIVYNO DRUTIMUI.

Washington, D. C. Laivyno komitetas kongrese nepritarė dirbimui didelių musio laivų ir skraiduolių Amerikos laivynui. Sutiko leisti vien dirbdinti du angliniu laivu vertės po \$630,000, 4 pavandenines valtis už 300,000 dol. kiekviena ir 6 torpidinių laivėlių gaudytojus, po 558000 dol. kiekvienas.

VĖL LEDŲ KALNAI.

New York. Atkako čia dručiai ledų pagadytas norvegiskas garlaivys "Rausdel". Minėtą laivą pašaukė pagalbon kitas laivas ledų suspaustas, bet atkakus ant vietos, "Rausdel" jau ano laivo nerado, nes tas su žmonėmis paslendo, nē jo vardo nepasisekė sužinoti; koks tai buvo laivas, tas vėliau pasirodys, kada jis neteis paskirton vieton.

ALASKOJ MOTERIMS LEISTA BALSUOTI.

Washington, D. C. Kongresas perkartinėjo sumanymą pripažinti Alaskoj savivaldą, o moterims lygias su vyrais politiskas tiesas. Moterims balsavimo tiesas pripažinta 81 balsu prieš 35.

NUOSTOLIAI TVANŲ PADARYTI.

Tallutah, La. Nuostolius tvanų padarytus aplinkinėse Louisville skaito ant 15 milijonų dolarių. 6 milijonai akry lauko vandens apsemti ir vis javai išnaikinti teip, kad siemet nebus ką rinkti.

REIKALAUJA MOTERŲ POLICISTŲ.

San Francisco, Cal. Young Women's Christian Association atsisaukė į miesto tarybą su reikalavimu, kad bent trys moterys būtų priimtos policistais; jų pareiga būtų daboti, kad jauni vaikinai ir merginos iš doros kelio neišklyptų.

KRUVINI SUSIREMIMAL.

Delhi, La. Čia balt spalviai pakorė vieną juod spalvį, kas sukurstė visus juod spalvius. Dėl to užgimė kruvini mušiai negrų su baltaisiais. Išsiųsti čia milijonų kompanija tvarką įvesti.

TERPTAUTIŠKA ABROZDŲ PARODA.

Pittsburg, Pa. Carnegies institute atsilavo terptautiška abrozdy paroda. Parodon 255 tapytojai išsiuntė savo darbus. Francuzai parodon atsiuntė 32 abrozdu, vokiečiai 19, belgionai 11. Pirmą dovaną pripažinta anglionui, antra 1000 dol. amerikoniui, o trečia 500 dol. francuzui.

CYKLONAS.

6Wachita, Kansas. Smarkus cyklonas siautė valstijose Kansas, Oklahoma, Nebraska, pasiekė ir Illinois valstiją. Sugriovė daug namų, o dar daugiau jų drūčiai pagadino. Mieste Poncia City užmušta viena moteris, o daug žmonių sužeista. Springfielde, Ill., pagadintas valstijos kapitalius.

TURBUT NEGREIT IŠSIPILDYS.

Battle Creek, Mich. Adventistų sektos koncepcijai, jos prezidentas Allen Moon apsisė, jog neužilgo bus svieto pabaiga, ką buk rodo: tvanai, nelaimės ant jurių, žemės drebėjimai, cyklonai, traukinijų susidaužimai, eksplozijos kasyklose, karai ir naminiai maištai visokiuose kraštuose. Moon užtikrina, jog neužilgo ant tą kartą ateis Kristus ant žemės ir palieps visiems gyviems daiktams išnykti.

GELIŲ DIENA.

San Francisco, Cal. Sekdamat didelių Europos miestų paveikslą, miestas San Francisco įvedė teipgi gelių dieną. Gelių šventė kas metai bus apvaikščiojama k gegužio dieną. Tą dieną už paroduotas ant gatvių gėles surinkti pinigai bus atperčiami labdarinigiems tikslams.

CYKLONAS.

Oklahoma City, Okla. Perėitą subatos dieną Oklahomoj ir Texaso kiles cyklonas daug nelaimių pridirbo. Užmušta 60 žmonių, o sužeistus šimtais skaito. Kadangi telegrafų ir telefonų vielos tapo nutrauktos, tai pilnų žinių apie padarytus nuostolius gauti negalima.

GAISRAI.

Tulaska, Okla. Sudėję įtaisais Vinita Refining Co., Vinitoj, Okla. Sudėję 300000 bakcų į valyto kerosin. Nuostolius ugnies padarytas skaito ant 250000 dol.

aitaikė, — to ir iki šiam laikui apart jų niekas nežino, nes subkomisija neįsistojo nei vieno žodžio patol, pakol ji apie savo darbą nepranešė pilnai anglekasių ir kasyklų atstovų konferencijai. Šitas pranešimas paskirtas ant ketvergto 2 d. gegužės, kada "Lietuva" bus jau spaudoj.

Jeigu abelna konferencija priims 2 d. gegužės subkomisijos raportą, — o apie tai negalima abejoti, — tai tada bus pagarsintos visos sutarties smulkmenos ir tas bus atiduota mainiečių nubalsavimui.

Tikimasi, kad abelna konferencija neužims daugiaus laiko kaip vieną dieną. Tokiu būdu U. M. W. A. (Suvienytų Anglekasių Amerikoje) vadovai pėtnycioj, arba dar ir ketverge galės išduot paliepiamus susaukti subatjoj 4-to gegužės susirinkimus, kur išrinkti delegatus į abelna anglekasių konvenciją. Tikimasi, kad anglekasių prezidentas White paskirs konvencijai 7 dieną gegužės. Jeigu šita konvencija užgirs sutarties planą, tai, nemana, didesnė dalis kasyklų galės pradėti dirbti apie 13 gegužės, nors kitoms gal reikės daugiaus laiko prie darbo prisiruoti. Iki 13 gegužės bus lygiai 6 savaitės nuo laiko, kaip pradėta streikuoti. Taigi nustota 36 darbo dienų. Todėl nemana, kad šiais metais vasaros laikas ir iki galui metų dirbs kuone pilną laiką, kad užvarius sugaišytą laiką.

Kaip pirmąsias minėjome, nieko tikrą negalima darsinoti, kokiū būdu susitaikyta, nes subkomisija nieko neįsistojo, todėl reikėtų tik pašalinėmis žiniomis, kurios gali būti teisingos, arba ir ne.

Čia paduodame vieną planą, kuris gali būti bus gana arti teisybės.

George W. William iš Wilkes Barre, kuris neseniai pargrįžo iš New Yorko, kur čjo tarybos pasakės, buv buvo svarstomas tokis susitaikinimo planas.

Kompanijos sutinka pakelti algas visiems darbininkams ant 5% Toliaus kompanijos sutinka pripažinti anglekasių uniją, bet ne visiškai, o tik iš dalies. Tas reikiška, jog kompanijos pripažįsta uniją, kaip organizaciją, pripažįsta unijos viršininkams, ir darys su unija kontraktus, vienok kompanijos nenori priimti ant savęs rinkimą unijinių mokėsių, užlaikan darbininkams tas mokėsis iš jų algų.

Yra teipgi patarimas panaikyti Taikinimosi Tarybą (conciliation board), o jos vieton įsteigti vietinius prie kiekvienos kasyklos komitetus. Šie komitetai stengsis sutaisyti darbininkus su darbdaviais, jeigu tik pasirodytų tarp jų koki nors nesupratimai. Jeigu gi šie komitetai negalėtų gražuoj suataikyti abiejų pusių, tai tada jie perduotų visą reikala apskričio unijos viršininkams, o tie tartų su vyriausiais kasyklų viršininkais.

Teipgi menama, kad kasyklų savininkai palieps pakelti algų prekę 25 centais ant tono. Pasakojama, kad gal pakels net ant 50 centų.

Darbo diena busianti 9 valandų, kaip dabar. Kontraktas būtų padarytas trims metams.

Visi kiti dalykai, čia nepaminėti, turėtų pasilikti, anot Williams'o žodžių, teip, kaip dabar yra.

Hazletono Distrikto Prezidento pranešimas.

Thomas Kennedy, anglekasių prezidentas Hazletono distrikto, 26-to balandžio, sugrįžęs iš subkomisijos posėdžio New Yorke, pranešė anglekasiams, kad pertrauka darbo bus iki tolai, pakol jos neatšauks trijų distrikto konvencija, arba visuotinas mainiečių balsavimas. Šis teipgi pirmą anglekasių nepriduoti jokios svarbos paskalam ir privatinėms žinioms, kurios yra be jų vadovų parašų.

Indianopolis, Ind. Minkštųjų anglių kasyklų savininkų atstovai Ohio, Pennsylvania, Illinois ir Indiana valstijų susitaikė su darbininkų atstovais. Abidvi pusės priėmė naują algų tabelę. Sutartis padaryta dviem metams. Darbininkams pripažinta 5c daugiau nuo tonos.

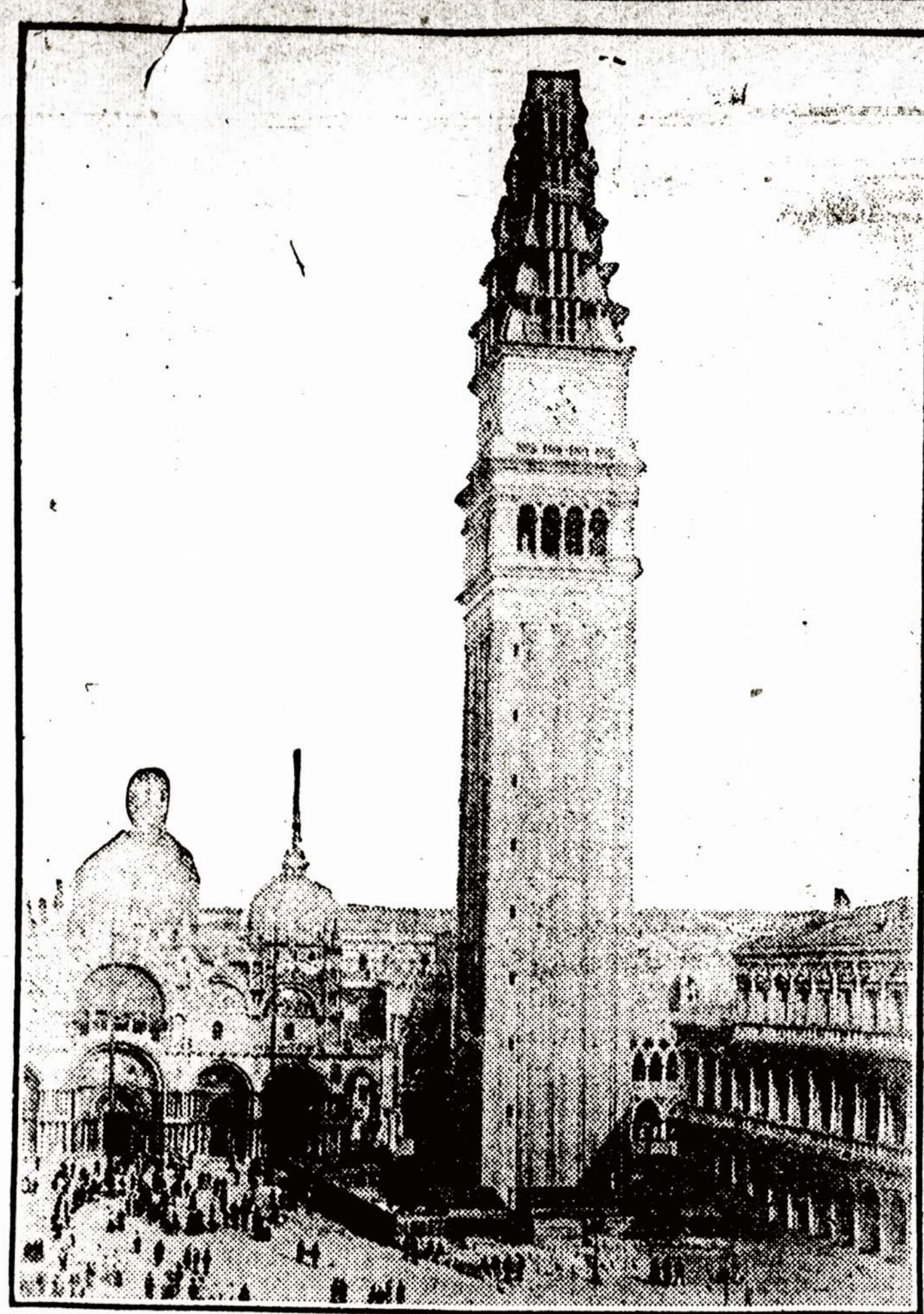

Photo by American Press Association.

Venekijos "Campanille". Žiūr. straipsnį "Popiežius klausosi Venecijos varpų".

IŠ VISUR.

POPIEŽIUS GIRDI VENECIJOS VARPUS.

Venecija, Italijos miestas, garsus ne tik tuom, kad jis pastatytas ant mažų Adriatiko jurių salelių ir vietoj gatvių turi kanelius. Jis teipgi yra pagarsėjęs savo neįspasakytai gražios architektūros senoviniams namams, rūmams ir bažnyčioms. Viena gražiausių senovės liekanų yra be abejonės šv. Markaus milžina bažnyčia su visame pasaulyje pagarsėjusia varpynčia "Campanille". "Campanille" buvo 320 pėdų aukštumo. Pradėta ją statyti 902 metais. Taigi ji buvo lygiai tūkstantį metų senumo, 1902 metais ji netikėtai griuvo.

Venecijos gyventojai teip buvo pripratę prie šios senovinės liekanos, jog tuojaus nusprendė ją "atnaujinti": vietoj sugriuvusios pastatyti naują. Nauja "Campanille" turėjo būti visiškai panaši į senąją. Maža to: pastatymui naujos "Campanille's" nuspręsta panaudoti tas pačias senas sugriuvusias varpynčios cegles ir akmenis. Beveik dešimt metų inžinieriai darbavosi, rankiodami ir lipindami griuvusios "Campanille's" cegles ir akmenis ir iš jų pastatė naują varpynčią, kuri niekuomu nesiskiria nuo senosios. Tas prekiaus milžinus pinigų, bet Venecijos gyventojai teip brangino savo seną tūkstantmetinę liekaną, jog jie nepaisė ant jokių iškaščių. Šiandien Venecija vėl turi savo "arkitektūros perlą", kuri traukė prie savęs tūkstančius keliautojų iš visų pasaulio kampų.

25-to balandžio, šių metų, buvo iškilmingas pašventinimas naujai atbudavotos "Campanille's". Šio šventės dalyvavo ne tik visas Venecijos miestas, bet ir daugybė žymiausių Italijos vyrų.

Prasidėjęs ceremonijoms ir prakalboms, su "sykiu išleista 2 tūkstančių karvelių, kurie išlekio į visas šalis, nešdami linksmą venecionams ir italams žinią. Kiekvienam karveliui užverta ant kaklo trumpa pranešima apie "Campanille's" pašventinimą.

Popiežius Pijus X, buvęs Venecijos patriarchu, negalėjo ton iškilmenėms prisibūti, nes, kaip žinoma, popiežiai nuo laikų Pijaus IX-to, niekur neišvažinėja iš Vatikano per visą savo gyvenimą. Vienok jis visgi dalyvavo Venecijos iškilmėse ir girdėjo pirmus skambėjimus atnaujintos "Campanille's". Varpyničioj, prie seno istoriško šv. Alipio varpo, pritaista telefonas, kurį sujungta su Vatikano Ryme ir Popiežius savo rūmuose galėjo vėl užgirsti seno varpo balsą.

Pietiniame Tibete buvo kruvini mušiai chiniškos kariuomenės su tibetonais. Chiniškoji kariuomenė tapo sumušta.

Kadangi gauta žinios apie naujus ledinius kalnus, pasirodžiu-

sius Šiaurinėj Atlantiko dalyj, tai Hamburgo garlaivių kompanija užmezgė tarybas su kitų kraštų garlaivių kompanijoms ant negalima nutarti aiškų kelią garlaiviams Amerikon plaukiantiems. Angliškais, vokieskais, francūziškais ir skandinavieskais garlaiviams paskirtas sekantis kelias: nuo Ambrose kanalo plaukti link 40° — šiaurinės platumos ir 70° — vakarinės ilgumos, toliau link 83,20° šiaurplati ir 50° vak. ilgumos, o paskui link 38,20° šiaur. plat. ir 45° vakarinės ilgumos. Laivai, plaukiant iš Terpeninių jurių nuo 38,20° š. pl. ir 45° vakarinės ilgumos, turi plaukti Azorų salų link.

Neseniai Norvegijoje apvaikšėjo savo 116 metų gimimo dieną seniausias Norvegijos žmogus, žvejas Abel Eliassen. Jis dar tvirtas, kas dieną pėkščias nuėina pusantros mylios.

Lotyniškoji Amerika turi 74 milijonus gyventojų, taigi beveik tiek, kiek gyventojų turi Suvienytos Valstijos (Suvienytos Valstijos turi 92 milijonų gyventojų). Lotyniškosios Amerikos respublikos savo prekių svetūr siunčia už 2343 milijonus dolarių, taigi išpuola po \$31,56 ant kiekvieno gyventojų. Suvienytos Valstijos svetūr siunčia savo išdirbinių ir produktų už 3427 milijonus dolarių, taigi ant gyventojų išpuola po 37 dol. Tuom tarpu Chinuose išpuola tik 3 dol. ant gyventojų. 1910 m. lotyniškoji Amerika išgabeno svetūr savo prekių už 1232 milijonų dolarių, o iš svetūr prekių parsigabeno tik už \$895 mil. Iki šiol lotyniškoji Amerika daugiau reikalų turi su Europa ir turbut dar teip bus, kol šiaurinės Amerikos politikieriai neįgaus proto.

1911 m. Rusija pardavė kitoms valstijoms javų už 735 mil. rubl. — tame skaitliu kviečių už 258 mil., miežių už 214 mil., rugių už 42 mil., avių už 73 mil. rublų.

Grišos išvežta užsienin už 141 mil., linų už 63 mil., žąsų ir kitų paukščių už 7 mil. rub., arklių už 11 mil., kiaušinių už 80 mil., sviesto už 70 mil. rubl.

Rusija pati pirkė iš kitų valstijų ukiu masinių už 44 mil. r., šilkų už 21 mil. "poniškos" žuvis ir vėžių į Rusiją įvežta už 50 mil., popieriaus už 24 mil. r.

Bitininkystė menkėja, nes įvežta svetimo vaško už 5 mil., lygčiai ir gyvulių veisimas — įvežta už 26 mil. rubl. skurų, vaisių savų irgi nebeženka — pirkta svetimų už 11 milijonų rubl.

Rods pirmame susirėmime sukleč tibetonai sumušė chinišką kariuomenę, bet paskui chiniščiai paėmė viršų. Dabar chiniščiai apgulė Tibeto sostinę Lhasą ir bombarduoja miestą. Miestas dega. Mušyje prie sostinės užmušta 3000 tibetonų, o chiničių užmušta tik apie 100. Tibetonai

iš visų pusių traukia pagelbon apgultam miestui.

Indijose bausis sausmetis. Išdžiūvo ten daug upių ir šaltinių; dėl stokos vandens išgašo šimtai tūkstančių naminių galvijų. Truksta galvijams netik vandens, bet ir žolės, nes laukuose viskas išdžiūvo. Indijose mat, teip kaip Rusijoje, pradeda nesiliauja badas, nors Indija ir labiau rupinasi krašto pakėlimu. Vienam tik Bombay apskričiai valdžia paskyrė 2600000 rupijų aprūpinimui gyventojų pašaru ir vandeniu.

Valsciaus teismas Zolkievoj, Kaliso gubernijoje (Lenkijoje) pasmerkė už povogimą bažnyčioj vienos kapeikos jauną vaikną 6 savaitėms kalėjimo, arba 3 metais pataisos namuose išbūti. Katrą bausmę išrinkti — tas palikta vaikino tėvams Brangi mat labai viena kapeik!

Koksai ten impresaris apsiėmė padėti didelę kauciją už paleidimą iš kalėjimo numylėtines kunigo Maccho, Helenos Macochienės. Siulė jai po 400 rublių dienai ir norėjo ją važioti ir rodyti už pinigų žmonėms. Teismas vienok impresariu pasiulymą atmėtė.

Čestachave policija sugriebė netikrų pinigų dirbėjus. Jie dirbo rublius ir daug jų tarp žmonių spėjo paleisti.

Iš Plocko gubernijos (Lenkijoje), neišpasakytai pasididino išsivystė; keliauja Amerikon pulkais ne tik vaikinai, bet ir merginos. Iš Liublieno gubernijos pulkai žmonij keliauja į Braziliją, tikėdamiesi ten daugiau laimės surasti.

Varšavoj, apskričio teismas pasiumė kalčijam valdžios šnipus: Mietvilovą, Laskį ir Huščą už provokaciją, melagingas denunciacijas ir mėtimą turtingesnių žmonių namuose bombų. Liudininku prieš juos stojo žandarų oficerias Nechi.

Už laikymą lenkiškų mokyklų ir mokinių joms Vilniaus apskritij, teismas pasiumė dviem metams kalčijam mokytojus Zalsęvą ir Kozloską; daug tokių slapty mokyklų mokytojų nubaudė bausmėmis po 100 rubl.

Teisme Hanience, Padolajaus gubernijoje, yra nepaprasta byla. Vienam ukinkui iš kaimo Kostovne burtininkė pasakė, jog tam, kad turėti vėlnio galybę, reikia tik suvalgyti žydėlės širdį; apie tai ukinkas papasakojo kitiems kaimo gyventojams kaimo pardavinės savininkas žydas sutiko už 300 rublių ukinkui savo pačią parduoti. Sutartį tą girdėjo 12 metų parduotos žydėlės duklė ir pasakė motinai, o taji pranešė policijai. Kada ukinkinai atėjo į su žydo pagelba mėgino žydelką nudėti, atėjo namas dabojanti policistai, žydelką išgelbėjo, o jos vyrą ir pirkėją jo pačios suėmė. Jie tapo teisman paduoti.

Lvove teisman pateko tris motinos mokinių IV gimnazijos už mėginimą papirkti mokytojus, kad jie jų vaikams blogų ženklų nestatytų. Bet Lenkijoje kada tai buvo lenkiškos mokyklos, kuriose mokytojai buvo labai blogai apmokami, papirkinėjimas mokytojų buvo madoj; kaip koks piktesnis mokytojas surinkdavo nuo vaikų tėvų kitą algą.

Prusų seime tapo pakeltas klausimas įsteigimo universiteto Poznaniuje. Lenkai reikalauja, kad tame universitete būtų katedra Lenkijos istorijos, o vokiečiai reikalauja vėl, kad janie būtų apribuotos skaitlius lenkų studentų, kad universitetas neaptų lenkiškų. Tai sunku bus susitaikyti. Dabar "Poznaniuje" yra akademija.

Lenkų apgyventose Prusų provincijose Vakarinę Prusų ir Poznanius pirma vokiečiai daug žemės nuo lenkų išpirkdavo, bet kada valdžia iš izdo paskyrė šimtus milijonų markių išpirkimui žemės nuo lenkų, te pamatė pavojų ir ginties pradėjo. Nuo 1896 — 1910 m. lenkai nuo vokiečių pirkė žemės 27119 hektarų, o vokiečiai nuo lenkų tik 173728; su viršum 100000 hektarų daugiau pirkė lenkai nuo vokiečių, negu vokiečiai pirkė nuo

lenkų. Taigi, nors palengva, žemė vėl grįžta į lenkų rankas.

Mexike, kaip užtikrina iš ten atkakė amerikoni, bausis prietiki, kraštą valdo ne valdžia, bet pulkai revoliucionierių ir prastų plėšikų. Amerikonai Mexike teip nekenciami, kad gali atsitikti jų skerdynės. Valdžia neturi galės juos apginti. Zapatos žmonės apvaldė sostinę Sinalva valstijos, miestą Culiacan ir išplėdė žmonių turtus. Gyventojai kencia badą. Prie vakarinio Mexiko kranto yra 1000 amerikonių; jiems grėša pavojus, bet jie pabėgti negali. Sukilo Yrgui indijonai ir ištraukė Sonoros lenk, naikindami viską ant savo kelio.

Folkestone, Anglijoj, pasimirė pagarsėjęs istorikas ir rastiinikas, alyrs Justin McCarthy. Gimė jis 1830 metuose mieste Cork, Airijoj.

Berlino laikraštis "Berliner Tageblatt" užtikrina, buk popiežiaus rengia atsisaukimą į kunigus, kuriom uždraus kunigams dalyvauti politikuose susirinkimuose. Dalyvauti kunigams darbininkiškos organizacijose nebus uždrausta.

Galicijoj, mieste Samborze, laike pamokslą bažnyčioj, nežinia kas suriko "dega". Persigandę žmonės pradėjo su sykiu veržtiesi laukan. Susigrūdime sunkiai sumankyta 36 žmonės, daugumė moterys.

Atkakoj Krakovau pabėgęs iš katargos Siberijoj buvęs antrosios rusiškos dmos atstovas Bilono ir laikys paskaitas apie gyvenimą politiskųjų prasizengėlių katargoj.

Meksiko valdžios kariuomenė atėmė nuo revoliucionierių miestą Huilitrac, Morelos valstijoj. Bombarduoja miestą, užmušė 200 revoliucionierių, o kariuomenė nužudė tik 8 kareivius. Smarkus mušis kariuomenės su revoliucionierių buvo ir aplinkinėse Culacau. Mušis buvo teipgi aplinkinėse Tepic. Ir čia prezidento kariuomenės pasisekė 2000 revoliucionierių atgal nustumti. Aplinkinėse Jimenez revoliucionierių vadovas Orozco sutraukė 6000 savo kariautojų.

Vokietija siunčia Amerikon dalį savo kariško laivyno pasisvečiuoti. Bus tas atlyginimas už atsilankymą pernai Vokietijoje Amerikos kariškų laivų. Vokieskasis laivynas atkaks į Hampton Roads pradžioj birželio mėnesio.

6 gegužės dieną, Berline prasidės tarptautiška konferencija, kurios tikslas — geriau apsaugoti gyvastį laivais keliaujančių žmonių.

Perdėtinis Londono miesto laboratorijos, Dras C. W. Blake išrado būdą, kaip iš paprasto žibinamo gazo ištraukti radijų, brangiausių ant žemės daiktų. Iš vieno kubiško metro gazo jam pasisekė ištraukti 0,001 miligramo tyro radiaus.

Virbalių, parvažiavus rubežų, nuo rusiško rastiiniko Mezekovskio žandarai atėmė rankrašty dar neužbaigtos jo apysakos "Aleksandras I." Tas atėmė kom pirmą Velykų dieną. Atėmė ir užsienij išleistus grafo Tolstojaus raštus.

Darę revizijas visokiose Rusijos valdžios įstaigose baronas Medem patraukė teisman 160 angštų valdininkų Siberijos geležinkelio už visokius prasizengimus.

Italų kariškiejie laivai kanuolių šuvalis išgriovė prie jėjimo ir Dardanelijų jurių siaurumą fortą Kumkaleh. Bombarduojant, užmušta 300 turkų, sužeista 315.

Morokko sostinėj, mieste Fezmaurai parengė žydų skerdynės. Išnaikinta visa žydiškoji miesto dalis. 7000 žydų neteko pastogės.

Chinuose, mieste Tungau, provincijoj Kwang Tung žmonės sukleč riaušės, atsisakė valdžios užleisti naujus mokesčius mokėti.

Rusiškoj dmoj užsienij ministeris, kalbėdamas apie panai-

kinimą 1832 metų traktato su Amerika, pasakė, jog Rusija neįleis Amerikai kistišiesi į Rusijos naminius reikalus.

Paryžiaus aplinkinėse 28 balandžio buvo smarkus mušis dviejų žinomų plėšikų — apačių, kurie automobiliuose užpuledinėjo viduryj dienos ant žmonių — Bonnito ir Dubois. Plėšikai gynėsi; jų suėmimui policijos ir žandarų neužteko, reikėjo šaukti kompaniją kareivių ir artileriją su kanuoliems. Priesižūrėti mušui susirinko 10000 žmonių. Visgi kariuomenė pasisekė vieną plėšiką užmušti, o kitą dar gyvą paimti, bet ir tas, vėžant jį lignonbutin, pasimirė.

Azijatiskoj Turkijoj, mieste Damaskus, bazarų miesto dalyj šiautė bausis gaisras, kuris tą miesto dalį išnaikino. Pražuvo ir daug žmonių. Gaisras traukėsi dvi dieni. Nuostolių ugnies padaryta ant 10 milijonų dolarių.

28 balandžio d. į Plymouth, Anglijoj, atkako laivas "Lapland", ir atgabeno 100 jurevių išgelbėtų nuo paskendusio laivo "Titanic".

Vokietijoj, prie Reino, streikuoja darbininkai vyno augintojų. Streikieriai išnaikino daug vyno kalnų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

21 balandžio Dailės Myletojų Drajų parengė pasilinksminimo vakarą. Padainota keletas dainų po vadovystę Jurčikonio. Dainavo ir latvių federacijos choras. Ypač gerai sudainavo latvių choras. Viena mergina atliko mologą ir atliko vidutiniškai. Paskui vėl dainavo choras. Ant jo buvo deklamaciją; deklamavo mergina lietuviškuose rūbais. Tuom vakaro programą ir pasibaigė. Paskui buvo šokiai ir balius. Dainų ir dainorių vargdų neminėsiu, nes mat programų nebuvo, tai toliau nuo scenos esant, negalima gerai vardus girdėti.

Latvių choras kur kas geriau dainavo už musšik. Publika užsilaikė nepergeriausiai; ypač nepagirtinai, švilpau, kojomis trypė ir per tai trukdė norintiems girdėti.

28 balandžio rengia vakarą Teatrališkoji ir Giedorių draugijos. Marksistas.

IŠ DES MOINES, IOWA.

22—24 balandžio dieni lankėsi čia iš Chicago Heights, Ill. kunigas Klionauskas, išklauskė lietuvius velykines ir aprūpino kitus tikėjimiskus reikalus. Pakviesti kuniga labiausiai rupinosi Sv. Jurgio Kareivio Draugija.

23 balandžio buvo pašventintas minėtos draugijos vėlavos. Buvo ir parapijos mitingas (parapija čia yra nuo 1908 m.). Susirinkimau atėjo kokia pusė šimto vyrų ir nutarė varyti parapijos reikalus. Išrinko komitetą iš 6 asmenų, kurie turės sužinoti, kiek iš viso mieste yra lietuvų norinčių parapijos.

26 balandžio vienoj senų pianų pardavinėj čia buvo iš perturkusios dudos priešusio gazo eksplozija, kuri išardė visą mūrinį namą ir užmušė vieną darbininką; sunaikino ir lietuvio Vaitkevičiaus valgomų daiktų pardavinėją.

Kasyklos stovi ir nežinia, kada jose pradės dirbti, nes kontraktai dar nepadaryti. Šiomet ir mieste darbo mažai. Iš kitur pribuvusiam darbas gėlengva gauti.

J. H. Alikonis.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

25 balandžio dieną S.L.A. seimo rengimo komitetas laikė susirinkimą ir galutinai apdirbo seimo programą. Programas apdirbta maž daug toksi:

Birželio 2 dieną delegatų priėmimui vakariene. Vakarienei vieta — viešbutis palei Coney Island, labai gražioj vietoj. Vakaras bus pamargintas dainomis, prakalbomis ir šokiais.

Birželio 3 d. atsidarys S.L.A. seimas. Vakare nuo 8 val. bus prakalbos.

Birželio 4 d. S.L.A. posėdžiai. Vakare nuo 8 val. 1 TMD. sesija.

Birželio 5 d. S.L.A. posėdžiai. Vakare 8 val. bus 83 kuopos surengtas perstatymas "Živilės".

Birželio 6 d. S.L.A. seimo sesijos. Vakare 8 val. TMD. II sesija.

Birželio 7 d. S.L.A. seimo sesijos. Vakare 8 val. TMD. seimo prakalbos.

Birželio 8 d., nuo 9 val. ryto TMD. seimo sesijos, o vakare 8 val. Scenos Myletojų choro perstatymas "Birutės" ir "Adomo ir Jievos".

Seimas ir vakarai veikiamas bus McCaddin Hallej.

Neseniai susitvėręs Lietuvių Klubas gaus karštai darbuojasi. Balandžio 12, 13 ir 26 surengė viešas paskaitas. Skaitė J. J. Koskevičia, J. O. Sirvydas ir P. Mikolajinis. Klubas ir toliau žada paskaitas rengti.

Neapsileidžia ir L.S.S. 19 kuopa. 2 balandžio d. ji surengė debatus arba koliojimus tautininkų. Kuopa buvo pakviesti debatuoti tautiečius su socialistais, kaslink visokių tautiskų reikalų.

Niekas pakviestų neatsilankė, nes buvo angščiaus atsisakė. Taigi "debatas" atlaikė patis pp. Pūrvis ir Sukis. Debatotojai teip sukoliojo tautininkus, kad geriaus negalima, geriaus ne kaimo bobelės nepataikytų. Kliuvo visiems, bet daugiausiai gavo lietuviški biziernieriai, buržuai, nes jie esą mūsų skriaudikai, kursto prieš žydus, svetintaučius. Neužmiršo debatoriai nei Tautos Namų Vilniuje. Kalbino neduoti tiems namams nei cento, jeigu Mokslo Draugija atsiųstų aukų parinkti savo atstovą, nes tie namai tai tautininkų turtočių sumanymas; socialistai neprivalo jų remti. 9 val. debatorai pailso ir užbaigė debatus, sugėdinę savo priešus. Zemaich Antanas.

IŠ OELWIN, IOWA.

Šitas miestelis turi apie 6000 gyventojų. Lietuvių yra 11 seimynų, o pavienij 24; merginos 3; mažų mergaičių yra 12, o bernaičių 15. Drangovės čia nėra nei jokios. Apšvietimas menkas, laikraščių ateina mažai. Svarbiausias daugumo čionykščių lietuvų užsiėmimas, — trinti alku-nėmis salinų barą.

Darbai šiom kartų čia eina negeriausiai. Iš kitur pribuvusiam nelengva darbas gauti. Dirba po 8 val.; tik taisyimo karų dirbtuvėse darbai pasigerino, ten dirba dabar po 9 val. kas dieną. Yra čia garvežių taisyimo ir karų dirbtuvės Chicago Great Western Co. ir maza pianų dirbtuvėlė. Lietuvių daugiausia dirba karų taisyimo dirbtuvėse ir ten geriau uždirba; už 10 darbo valandų moka po \$2,60, o paprastam darbininkui po \$1,60.

Du lietuviai čia turi nuosavus mūrus vertės 3000 dol.

A. Tamošunas.

IŠ BRIGHTON, MASS.

Lietuvių yra čia pusėtinai burelis; yra ir vertėvių. Ignotas likstis garsinosi plakatuos ir laikraščiuose, jog pardavinėja šifkortes, siunčia į visus kraštus pinigų; turis pardavinėti laikraščius: "Keleivį", "Laisvę", "Vienybę Lietuvininkų". Bet šitas agentas, pridurbęs skolų, iš čia prasišalinio, o laikraščius paliko. Galė juos žmonės skaityti.

Pats matęs.

IŠ SHENANDOAH, PA.

20 balandžio dieną lietuvijų tarpe atsitiko žmogžudystė. Su plytgalin P. Klincinskiui režė galvą kitas lituvis teip, kaip Klincinską krito ant žemės ir greitai mirė. Užmušėjas stengėsi pabėgti, bet jį suėmė ir išgabeno į Pottsville. Jis paeina iš Vilniaus gub.

P. K.

NAUJI RASTAI.

Daržas ir daržovės. Sutaisė V. Potaraitis. Agronomas. "Saltinio" prielais. Seina. 1912 m. Laukaičio, Dvaranauko, Narjauko ir B-vės spaustuvė.

Apsiriko. Dvieji aktų komedija. Parašė Zemaich.

Vienturtis. Parašė Vargovai-kis.

Visos trys kniugėlės "Lietuvos Ukiminko" išleidi.

Jaunimas. Už kovo mėnesį.

NUO REDAKCIJOS.
Visi laikraščiai stūnėjantys laukia, kad būtų paimti autoriaus parašai ir adresai. Pasiųsiantieji pseudonimais, turi paduoti Redakcijos žiniui, ir savo tikrąjį vardą.
Redakcija pasilekia sau teisę atstatyti, jei rankraštus trumpinti ir išlyti.
Netinkamus laikraščius rankraštus Redakcija, pareikalavusi, grąžina autorui atgal jo lėšomis.
Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Amatninkų Draugija. P. s. Petras Devenis iš Waterbury, Conn., paduoda "V. L." N17-me naują sumanymą suvienyti visus namų statymo amatninkus lietuvių vieno draugijon. Taigi čia priguļtų; planų piešėjai, dailidės, mūrinkai, švinoriai (plumberiai) teplioriai, sienų lipintojai, etc. Tam jau yra ir pradžia padaryta: keletas tokių Waterbury lietuvių amatninkų užmezgę pirmą mazgą. Kartu su sumanymu yra tos waterburiečių kuopelės atsiskaitymas prie liet. visuomenės, kad reikalui esant, kreiptųsi prie jos visuokios architektūros klausimuose. Tuom laiku žadama daugiausiai darytiotis Connecticuto valstijoje, o didesniems darbas pasitaikys, jeigu galyti ir toliau išvažiuoti.

Per 26 metus nulinuota 2,458 negrai. — 28-jo balandžio atkai-kyta Chicagoj 4-tą metinę konferenciją "National Association for the Advancement of Colored People". — Šita draugija užsiima pakėlimu juodparvių (negrų).
Pagal statistikų žinių, anot šios draugijos pranešimo, per 26 metus nulinuota Suv. Valstijoje iš viso 2,458 negrai, bet nei vienas kaltininkas nebuvo už tai nubaustas. Vienais tik percaitais 1911 m. nulinuota 71 negras. Liniuota ir juodparves moteris, tankiai visai nekalbos.
Amerikonai labai myli girtis savo civilizacija ir statosi augčiau bent kurios Europos viet-patybės. Bet toks negrų skerdimas liudyja visai ką kitą: amerikū neapykanta prieš negrus, chiniečius ir japoniečius gal net perviršija neapykantą, pavyzdin, Rosijos prieš žydus.

Rusai išleido atvirutes su Čurlionies paveikslais. Gyvuojanti Peterburge "Sv. Eugenijos draugija" kasmetai išleidinėja atvirutes su reprodukcijomis geresnių paveikslų, išstatytų Peterburgo parodose. Šiemet, terp kitų, ji išleido atvirutes su reprodukcijomis trijų mūšų mirusių dailininko Čurlionies paveikslų: "Kapi-nių vaizdelis", "Pasaka" ir iš ciklo "Audra".

Reikalauja lietuvių kalbos. Vo-liečių laikraštis "Tilziter Zeitung" pataria gelzkelio valdybai įlieti Tilzės stotyje lietuviškus ir rusiškus parašus sale vokiškų. Susinešimai su užrubežiu, nat, eina vis didyn ir atvykę iš Rosijos ir Lietuvos keliauninkai turi daug neparankumų dēlei ne-supratimo vokiečių kalbos. Til-ziešk "Birutė", apie tai rašydama, pastebi, kad lietuviški parašai turėtų but ne tik Tilzėj, bet teipgi Klaipėdoj, Eidkunuose, Ysrutėje ir Karaliaučiu.

"Birutė" pasididino. p. Vana-gaičio Tilzėje leidžiamas laikraštis "Birutė" nuo 15 numerio pa-trupino savo formatą. Dabar yra traditū didesnis už "Tėvynę" formatą. Redakcija praneša, jog tai padariusi "ant nuolatinio prašymo savo skaitytojų."

Nebyliams mokyklos. Lietuvos laikraščiuose pasirodė sumany-mai įsteigti nebyliams mokyklas, nesa Lietuvoj yra apie 3000 ne-bylių, kurie dēlei savo nelaimės, negali apsišviesti paprastose mokyklose ir tuomi yra dar nelai-mingensi.

Patariama įkurti naujas mo-kyklas, arba atidaryti prie dabar esančių tam tikrus skyrius ne-byliams. Yra net norinčių užim-ti mokytojų vietas tokiose mo-kyklose.

Konstitucijos. S.L.A. organe "Tėvynė" pradėjo citi S.L.A. įstatų taisomieje punktai. Ko-misija garsina kuopų nuomones ir savo galutiną nusprendimą. Kiek matos iš pirmo numerio, tai Komisijos nusprendimai yra be-veik visur pilnai nuoseklūs. Ga-lutinai pataisius, komisija per-statys įstatus ateinančiam 27-am Seimui Brooklyne patvirtinti.

S.L.R.-K.A. organe "Drauge" eina toliaus projektas naujos kon-stitucijos, kuri teipgi bus svar-stoma šios organizacijos seimė. Velytina, kad abi organizacij-nors sykį apsidirbtų su savo įsta-tais ir tada galėtų imties kon-struktyviško darbo.

TMD. išdo stovis. TMD. orga-ne, "Vien. Liet." pasirodė pasku-tinė TMD. išdo apyskaita, sul-g kurios dr-jai turėjusi įeigų nuo sa-sio iki balandžio s. m. \$492.46. Tuom pačiu laiku buvo išeigų \$200.27. Draugijos išde lieka iki 1 bal. \$665.01. Apart to TMD. turi savo nejudinamą, geležinį kapitalą, kuriame yra \$671.97. Taigi visas piniginis TMD. tur-tas yra \$1,336.98. Draugija, ma-tyti, vėl pradeda krutėti. Tas ge-ral.

Guy de Maupassant. DU DRAUGU.
Vertė A. Matukas.
(Vaizdelis iš lietuvių prancūzų su vokiečiais karo).
(Pabaiga).

Opiai leido žuvis į tinklę, kurs mirko vandenyje ties jų kojomis. Saldi linksmybė apėmė juos — linksmybė, kokią apturi, atgavęs numylėtą smagumą.
Meili saulutė apsidė jų pe-čiams; jau nebesiklausė, jau nebe-manė apie nieką, nebematė pa-saulio liekanos... žuvavo.
Nebyliniai atbalstai tarsi pra-dėjo staiga išsidingti iš po žė-mės ir rodo, ji, žemė, sujudojo po jais. Prasidėjo šaudymas.
Morissot atkreipė galvą ir pa-matė žaliuojantį kalną Vale-rien su baltu dūmų debesėliu nuo tik-ką išantus kanuolės.

Ir tuojau antras dūmų debe-sys išsikėlė ties kalno viršune ir vėl griovė kanuolės šuvis.
Paskui atsikartojo ir kiti; syks-nuo-syžio kalnas judėjo mir-ties atsidusimu; apgulė jį balti debesiai, išsikeliantieji į tyko ir giedro dangaus padanges.
Ponas Sauvage, sujunginęs pe-čiais, pratarė:
— Stai ir vėl pradeda!

Ponas Morissot, bailingai žval-gydamasi ir kart-kartėmis užmes-damas meškerį, įpuolė į lito žmogaus piktumą ant tų lankni-nių užpuolikų, kurie nesiliauja nežmoniška kareivė, pratarė:
— Pašelsiu reikia buti, idant panašiai kariavus!

Ponas Sauvage pridėjo:
— Toks veikimas aršesnis už gyvulišką!
Ponas Morissot, kurs tuom tar-pu sugavo plotką, vėl pratarė:
— Ir tas visada bus taip, pakol valdžia valdys!

Ponas Sauvage jį suturėjo:
— Respublika nebūtų pradė-jus karės...
Morissot jam pertraukė:
— Su karaliais turime išlauki-nę karę, o su respublika vidūji-nę, arba, taip sakant, naminę karę.

Ir ramiai pradėjo sau išrišinėti klausimus, visuomet sutikdami su tuom, jog nekados nebus tik-rosios laisvės. O kalnas Vale-rien griovė be parstojimo, kanuo-lės šuvis darydamas artimes-nius namus, išsraudamas iš žmo-gaus krutinės gyvatę, ne vieną aukso svajonę, ne vieną lauktą laimę, ne vieną sapnuotą link-smybę.

— Stai tau ir gyvenimas! — ponas Sauvage tarė.
— Verčiau sakykite: tai mir-tis! — atsakė ponas Morissot, liudnai nusisypsojęs.

Staiga abu iš išgašio sudrebė-jo, išgirdę už savęs žmogaus žingsniavimus. Atkreipė gal-vas, pamatė už savo pečių sto-vinčius keturis didžio ugio žmo-nes, apsiginklavusius, barzdotus, pasirengusius, it švecioriai, j libe-rijas.

Abu meškeru išpuolė iš žvej-o-tų rankų ir pradėjo su vande-niu irties.

I kelias sekundas tapo suimti, suristi, įmesti į laivą ir atvežti sa-lėlėn. O iš kitos namo pusės, kurs išsirodė jiems tuščias, pa-matė dvidešimtį prūsų kareivių.

Koks tai didžio ugio žmogus, apaugęs barzda, sedėjo apžergęs krėse ir rukė parcelinę pykę. Buvo tai prūsų pusės vadas. Ne-trukus, gėra prancūzų kalba, jų užklauso:

— Ką gi, mano gerbiamei? Ar daug žuvų privežėjote? Tada kareivis sudėjo prie vado kojų pilną žuvų tinklę, kurį bu-vo paėmęs.

Prusas, nusijuokęs, prabilo:
— A, matau, jog nėjo taip blogai. Bet čia eina apie kitą dalyką. Ramiai paklausykite manęs. Man jūs esate išdavikai, išsiųstais, idant mane iširti. Liepsnų jūs sausaudyti. Nudavė-te, jog žuvažauj, idant lengviaus užtrinti savo pėdsakas arba mie-rius. Įpuolėte į mano rankas; tas blogiaus, nes verda karė. Bet kadangi parėjote priešakinę sar-gybą ir turite atgalios grįžti, tai-gi zinote obalsio ženklą. Pasa-kykite man tą ženklą, ir aš jus pahuosuosiu.

Du draugu stovėjo išbalę, viens arti kito; nerviškas drebėsęs kra-tė jų rankas. Tylejo.
Vadas vėl atsiliepė:
— Niekas apie tai nedasizinos; ramiai ir sargiai sugrįžite į na-mus, ir paslaptį pasimėsite su sa-imi. Jeigu atsisakysite, tai mir-tis jums, ir tai tuojau!

Stovėjo nesąjudę ir lupų neat-i-darydami. Prusas, visuomet ra-mus, išsėdams ranką į upę, tarė:

— Pamąstykite, — už penkių minučių busite vandens dugne. Už penkių minučių. Turite turėti šeimyną?...

Kalnas Valerien be paliovos griovė.

Du žvejojtoju stovėjo tylėdami. Vokietyis išdavė paliepinus savo kalboje.

Paskui atsitrakė su kėde, idant nebūti arti kalinių: dvylika žmonių pristartino ir stėjo dvi-dešimtį pėdų atstu, — kiekvienas su šautuvu.

Vadas vėl atsiliepė:
— Duodu jums vieną minu-tę, ir nei dvių sekundų dau-giaus.

Staiga prisitartino prie abiejų prancūzų, paėmė poną Morissot už rankos ir, patraukęs jį į šalį, tyliai prabilo:
— Greičiai, nu, — pasakyk tą obalsio ženklą! Tavo draugas nieko apie tai nedasizinos; nu-dusiu, jog susimylėjau ant tavęs. Morissot tylėjo.

Dabar prusas patraukė prie sa-vės poną Sauvage ir ant šalies tarė jam tuos pačius žodžius.
Sauvage tylėjo.

Vėlei atsirado abu viens kito greta.
Vadas paliepė kareiviams pa-kelti ginklus.

Tada pono Morissot žvilgsnis nenoromis puolė ant pilno žuvų tinkelio. Žuvis buvo sustiklėję nuo saulės spindulių, bet dar krutėjo.

Morissot nusilojo, bet dar pra-tarė:
— Likk sveikas, pons Sauva-gė!

Sauvage atsakė:
— Likk sveikas, pons Moris-sot!

Ir abu paspaudė rankas sudre-bėjo, sujunginti nuo kojų iki gal-vos nepervėkiamu drebėsiu.

Vadas susuko:
— Ugnies!

Suvių dviilika krito, it vienas. Ponas Sauvage nuo sykio pa-virto ant veido be gyvasties.

Ponas Morissot, tvirtesnis, ap-glūso, apsisukė ir krito prieša-riais savo draugo, veidu dangun; kraujo švirksiai sunkėsi iš po jo apredalo, sudarkyto ant kru-tinės.

Vokietyis išdavė naujus palie-pimus.
Jo žmonės išėjo, paskui sugrį-žo su virvėmis ir akmenimis, ku-riuos pririšo prie abiejų negyve-lių kojų; vėliaus atvilko juos ties upės krantū.

Nuo kelo Valerien pusės, ap-dengto dūmų debesiais, be palio-vos griovė švintai.

Du kareivių paėmė poną Mo-riessot už galvos ir kojų; kiti du pagriebė tuo pačiu būdu poną Sauvage. Kunai tapo įmesti į vandenį, padarė ratą, paskui nu-skendo upėje, nes akmenis pa-traukė juos į dugną.

Vanduo subangavo, sudrebėjo, paskui aptilo, o bangos atsimušė net iki krantų....

Kraujo truputis pasirodė van-dens viršuje.
Vadas, visuomet ramus, pus-balsiai pratarė:

— Dabar žuvis žinos, kaip at-simokėti.
Paskui nusidavė į namus.

Staiga pamatė tinklę su žu-yimis, gulintį žolėje; pakėlė jį, pa-sižiūrėjo ir pašaukė:
— Wilhelm!

BEVELINIS TELEGRAFAS.

Bevelinis telegrafas išrastas neseniai. Išgelbėjo tukstančius žmonij.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

MARCONI, bevelinio telegrafo išradėjas.

Šitas naujas išradimas buvo teip idomus, nepaprastas ir ne-tiktėtas, jog mažai kas norėjo jam įtikėti. Kaip-gi galima kalbėtis oru, be jokių vielų, ar kitokių prietaisų? Daugumas greičiaus laukty stebuklo, negu tokio išra-dimo. Kiti-gi, kurie turėjo pro-gias arčiaus susipažinti su šiuom plomium, išradimu, manė, kad var-giai galima bus sunaudoti šitą išradimą praktiškai: jų nuomo-nė, tas telegrafas turėjo būti teip komplikotas (sudėstytas) ir teip brangus, kad jokiū būdu jis ne-galėjo apsimokėti. Ir vieni ir kiti labai klydo. Šiandien bevelinis telegrafas yra ne svajonė, bet neuzginčijamas faktas.

Apart to, jis yra teip pigus ir teip lengvas supasti ir varuoti, jog Suv. Valstijoje turime tuk-stančius jaunikačių, kurie savo loconuose namuose yra įstaisę be-velinio telegrafo aparatus ir siuntinėja savo draugams marco-nigramas.

Iki šiam laikui, ačiu bevelinini telegrafui, išgelbėta tukstančiai žmonių ir kehoilika laivų.

Platesnėji visuomenė pirmu kartu persitikrino apie Marco-nigrafą naudingumą 1909 metais, kada "Republika" laivas susidau-žė Amerikos pakraščiuose su "Florida" laivu. Padėjimas buvo labai pavojingas, bet bevelinis telegrafas tuojau davė žinią apie gelaimį ir iš visų šalių laivai pa-siskubino su pagelba.

Buvo daug ir kitų atsitikimų, kuriuose išsigelbėta tik ačiu be-velinio telegrafo pagelba.

Vienok neriek geresnio pavyz-džio pariparodimui bevelinio te-legrafo naudingumo, kaip "Tita-nic'o" atsitikimas. Galima drąsiai pasakyti, kad jeigu ne bevelinis telegrafas, tai vargiai nors vienas iš Titanic'o pasaziųrių būtų likęs gyvas. Net ir tie, kurie išsigel-bėjo valtyse ir nenuskendo sykiu su laivu, būtų sušalę ir iš bado numirę pirm, negu juos būtų patėmyjęs bent kokis laivas.

Kas yra bevelinis telegrafas ir kaip jis veikia.

Girdėdami apie šitą stebuklin-gę išradimą, daug skaitytojų gal norės dasiznot, kas tai yra tas bevelinis telegrafas ir kaip su jo pagelba galima kalbėtisi oru per šimtus ir net tukstančius mylių.

Čia mes nebandytume aiškinti visų bevelinio telegrafo smulk-menų, nes, pirmiausiai, stoka tam vietos, o antrą vėl, — gal ne visiems tas būtų suprantama. Vienok čia pabandyms išdėstyti pamatinus bevelinio telegrafo principus.

Paprastas telegrafas.
Pirmą pradediant kalbėti apie pa-tį bevelinį telegrafą, priminsime šiuos dalykus apie paprastąjį te-legrafą:

1. Paprastas telegrafas veikia elektrikos jėga.

2. Elektrikos jėga turi tą ypa-tybę, kad ji pagimdo kitą jėgą, vadinamą magnetizmu, arba pri-trukimo jėgą.

3. Elektrikos jėga lengvai plaukia viela, arba dratu.

Dabar paimeime tokį pavyzdį. Sakykim, Kaunas ir Vilnius yra sujungti telegrafine viela (dra-tu). Jeigu Kaune telegrafo viel-on įleisime elektrikinę jėgą, tai ji pradės plaukti dratu net iki jo kitam galui, kuris, sakysim, yra Vilniuj. Elektrikinė jėga, tokiu būdu plaukusi Vilniuj, pagimdo tenai kitą pritraukimo jėgą, arba magnetizmą. Jeigu prie Vilniaus vielos galo yra ga-balėlis plieno ar geležies, tai ja-me tuojau nuo elektrikinės jė-gos pasidaro magnetizmas, ki-taip kalbant: gabalėlis geležies pavirsta magnetu. Gi magnetas, kaip žinome, labai lengvai pri-traukia prie savęs raktą, plieninę plunksną, arba ir daugelį kitų daiktų.

Jeigu dabar Kaune pertrauk-sim elektrikinę jėgą, tai yra at-skirsime ją nuo vielos, kad ji ne-galėtų daugiaus dasigauti ir plaukti dratu, tai gabalėlis gele-žies, kuris yra prie kito vielos galo Vilniuj, negaudamas dau-giaus elektrikinės jėgos, nustos magnetizmo, arba pritraukimo jėgos ir daugiaus nepritraukinės prie savęs jokių kitų daiktų.

Tokiū būdu, leidžiant ir su-stabdant iš Kauno elektrikinę jėgą, galima kitą vielos galą Vilniuj padaryt magnetu, kuris prie savęs pritraukia, arba ne-magnetu, kuris nieko, nepritrau-kia.

Dabar, prijungus prie Vil-niaus galo plieninę rankutę su paiseiliu ant galo, turime pra-sčiausj telegrafą, kuriuom galime sigisti žinias iš Kauno Vilniuj. Paleidus Kaune elektrikos jėgą, ji nuplauks dratu Vilniuj, pa-gimdys ten magnetizmą ir pri-trauks prie magneto plieninę rankutę su paiseiliu. Rankutė teip pritaisyta, jog pritraukus jos vieną galą prie magneto, kitas jos galas su paiseiliu nusileidžia ant stangos popieros, kuri visado ant rato sukasi, ir palieka ant jos paiseilio ženklą. Pertrau-kus Kaune elektrikos jėgą, Vil-niuj tuojau dingsta magnetiz-mas ir todėl plieninės rankutės jau niekas netraukia; ji puola žemyn, o kitas jos galas su paiseiliu pasilekia augstyn ir nepa-lieka jokio ženklo ant popierinės stangos. Juo paiešiu elektrika il-giau Kaune, juo ilgiau laikysis magnetizmas Vilniuj ir juo ilgiaus rašys paiseilis. Tokiū būdu ga-lima Vilniui užrašyti ant popie-rės ilgesnias ar trumpesnes lin-nijas, arba taškus, kurie teip gali išrodyt:

Galima susitarti, kad, pavyz-din, vienas taškas ir ilgas brūk-snis ženklinia raidę "a"; ilgas brūkšnis ir tris už jo taškai — bus raidė "b." ir t.t. Tokiū būdu iš taškų ir brūkšnių galima sus-tatyti visą alfabetą ir tokiū būdu ga-lima kalbėtis.

Amerikonas Morse sustatė to-kį alfabetą, kuris šiandien beveik visur yra vartojamas. Žemiaus jį paduodame. Su pagelba šito alfabeto nesunku perskaityti augščiaus parodytą brūkšnelį ir taškelių eilutę. Ji reiskia: Esu Kaune.

K. Dzukas.

BEVELINIS TELEGRAFAS.

Bevelinis telegrafas išrastas neseniai. Išgelbėjo tukstančius žmonij.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

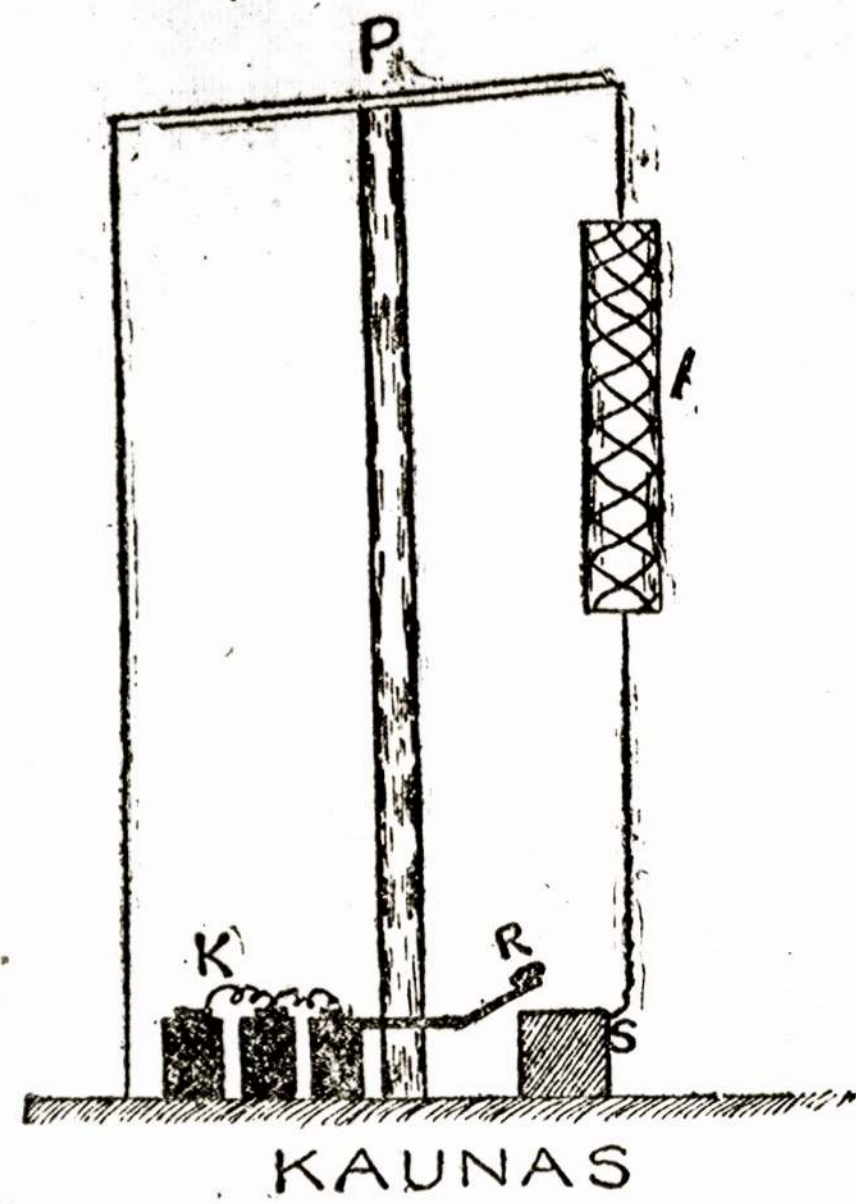
Bevelinis (be draty) telegra-fas yra dabar visai senas išra-di-mas. Jo išradėju yra, šiandien garsus, italas Marconi (išstark Markoni). Todėl ir bevelinį te-legrafą kitaip vadinama Marco-nigrafu, o juom pasiūsta teleg-rama vadinasi marconigrafu, ar-ba dar kitaip radiograma.

Skirtumas yra tame, jog beveli-nis telegrafas, kaip pats jo var-das parodo, neturi visai vielų ir todėl tuos taškus ir brūkšnius reik persigstyti oru.

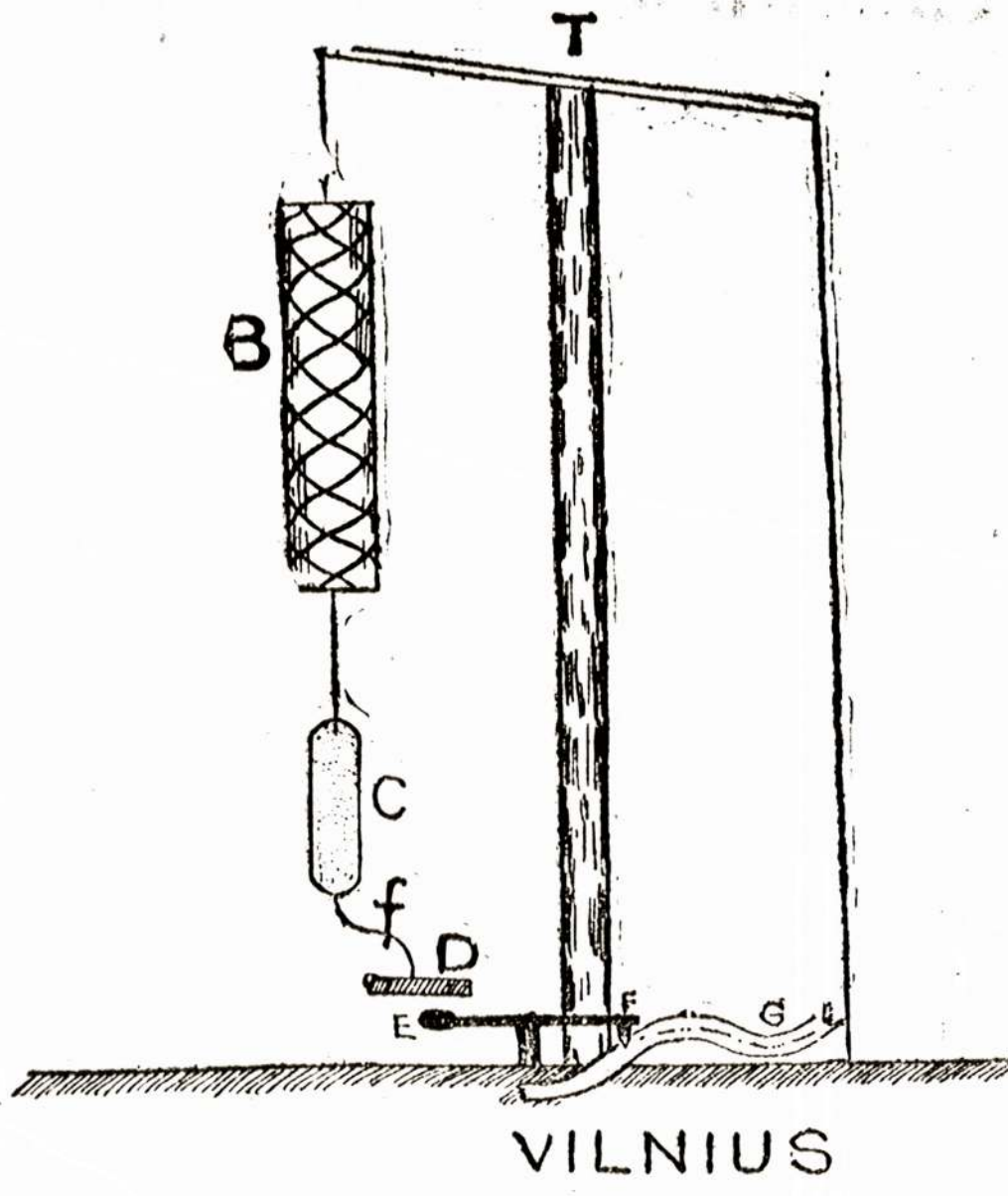
Jau nuo senai buvo žinoma, jog ore yra elektrikinė jėga. Žaibai yra ne kas kitas, kaip didelė elek-trikinė kibirkštis, persokusi iš vie-no debesio į kitą. Perkunas yra labai smarki elektrikinė kibirkš-tis, kuri persoka iš debesio į žė-mę, medį, namus ir t.t. Sovimas elektrikinės kibirkšties visados išduoda garsą, — mažesnę, ar di-desnę, sulg to kokia buvo kibirkš-tis, — mažesnę, ar ilgesnę.

Taigi, paantriname, buvo nuo senai žinoma, kad ore randasi elektrika. Reikėjo ją pajungti teip, kad ji žmogui tarnautų. Be-velinis telgrafas tą padarė.

Dabar pažiūrėkim, kokiū būdu tą galima atsiekti.</

KAUNAS

VILNIUS

siųsti. Vieton rankenos su pailgintu ir popierinės stangos, sujungia magnetą D su telefonu. Elektrinės oro vilnys, atsimušdamos į orines vietas B, išduoda byzgeimą — trumpesni ar ilgesni, sulgy vilnių ilgumo. Telegrafistai taip paprastai prie tų brukšnelių ir taisyklų, kad lengvai gali sudaryti žodžius pagal tą byzgeimą. Daug kitų pagerinimų išrasta.

Skersai Anglijos kanalo.

Minėjome, kad Marconi daugiausiai pasidarbavo bevielinio telegrafo sutaisyti. Jis labai pagerino daug prietaisų, apie kurias, dėl stokos vietos, čia nekalbėsime.

Kovo mėnesį 1899 metų jis įtaisė dvi stotis: vieną Francijoje, kitą Anglijoje ir jam pasisekė persiųsti telegramą skersai Anglišką Kanalo, kuris skiria Angliją nuo Europos (30 angl. mylių pločio).

Liepos mėnesį, tų pačių metų, pirmą kartą išbandyta Marconi išradimą ant Anglijos kariskų laivų.

Rezultatas buvo taip geras, kad netik Anglijos laivynas, bet ir kitų tautų laivynai tuojais įstaitė ant savo laivų marconigrafus.

Transatlantinis Marconigrafas.

Pamatę, kad jo išrastas bevielinis telegrafas veikia tarp dviejų artimesnių stočių, Marconi persitikrino, kad jis yra „ant gero kelio“ ir todėl užsimanė persiųsti telegramą skersai Atlantiko iš Europos Amerikon. Tai buvo jo jaunų dienų svajonė.

1901 m., gruodžio mėnesį, buvo pastatyta stotis Poldhu, Anglijoje, ir čia įtaisyta dar labiau pagerinti siuntimo aparatai. Tada Marconi atvažiavo Amerikon ir sutaisė ant salos Newfoundland (Amerikos pakraščiuose) kitą stotį mieste St. John's. 12 gruodžio 1901 m. atsituvo pirmi bandymai. Buvo sutarta, kad iš Poldhu, kas keturą minučių bus siunčiamas trys trumpos vilnys — taškai. Bandymai visai gerai pasisekė. Marconi Newfoundland galėjo aiškiai girdėti tris trumpus, pasiūstus iš Poldhu, byzgeimus. Tai buvo raidė „S“ (žiūrėk Morse'o alfabeta). Nuo Poldhu iki Newfoundland'ui iš viso 3000 angl. mylių. Pradėta kalbėtis. Šiandien Amerikos ir Anglijos pakraščiai pilni tokių stočių. Kiekvienas didesnis laivas teigiamai turi bevielinio telegrafo prietaisą.

Lietuviai telegrafistai.

Nežinome, ar kur kitur yra lietuvių, kurie darytų bandymus su Marconi'o bevieliniu telegrafu, bet Chicagoje yra.

p. Jonas Bijanskas, sunus žinomo terp lietuvių Chicagoje kontraktoriaus, p. Aleksandro Bijansko, yra vienu tokių Marconi-telegrafistų.

Tai yra dar visai jaunas, 17 metų, vaikinys, belankas „high school“. Siemet jis ją baigia ir žada toliau pastoti studentu elektrotechniškos inžinierystės.

Dar budamas pradinėje mokykloje, Jonukas pradėjo interesotis telegrafyste. Šiandien jis turi savo kambarį įsitaaisę bevielinio telegrafo stotį ir kalbasi ne tik su

savo pažįstamais draugais, kurie turi panašias stotis, bet pagauna žinias ir iš kitų miestų. Kelis sykius, nakties laiku, jam pasisekė girdėti žinias iš New Yorko, iš Floridos ir net iš Panamos, Vidurinė Amerikos.

JONAS BIJANSKAS.

Pasiklausus jo, kokių būdu jis pradėjo tuom interesotis, jis pasakojo tokią istoriją:

Dar budamas pradinėje mokykloje (grammar school) jis susipažino su kitu vaikinu, tulu A. Kramer, gyvenančiu teigiamai ant Bridgeport'o, Chicagoje, kuris labai interesavosi telegrafyste.

Liūsu laiku, vietoj gaudyt vėjus gatvėse, jie darė visokių bandymus su paprastu telegrafiniu aparatu. Išmoko gerai telegrafuoti Morse'o alfabeta. Keli metai atgal Krameriuskas gavo „Christmas Present“ paprastą aparatą bevielinio telegrafo.

Vaikinai tuojau pertiesė nuo vieno stogo ant kito stogo orines vietas ir, sudėję jas su instrumentu, pagavo keletą žinių, siunčiamų nuo Michigan ežero laivų. Žinoma, vaikinai kuone pasiuto iš džiaugsmo. Gana žinias be jokių vilnių (dratų).... Ar tai nestebulka?... Bijanskutis užsimanė teigiamai turėti savo locną bevielų aparatą. Jis pats sau pasidarė didesnę dalį instrumento dalių, nusipirkęs tik tokias dalis, kaip: elektriskas baterijas, telefoninę prietaisą ir kitas, kurių pats padaryt negalėjo.

Padarė. Iš pradžių jis galėjo pagauti tik vietines Chicago marconigramas: jo paties greičiu padarytas aparatas buvo persilpnas. Tada jis padirbo naują ir geresnę aparatą, su kurio pagalba galėjo pasiekti daug toliau. Šiandien, dienos laiku, jis gali pagauti žinias iš Milwaukee, Wis., Grand Haven, Mich., Benton Harbor ir nuo visų laivų ant Michigan ežero.

Nakties laiku jis gali „girdėti“ daug toliau. Mat kitos didelės stotys paprastai nakties laiku nedirba ir todėl neklindo klausyt, apart to nakties oras lengviau pralaidžia elektrines vilnis. p. Jonas Bijanskutis sakė, jog pagavęs žinias iš New Yorko, Cape Hatteras, Key West (Floridoje), New Orleans, (pakraščiuose Meksikos įlankos) ir net nuo Panamos kanalo, Vidurinė Amerikos.

P.s. Jonas praktikuoja liūsu laiku, dėl savo locono smagumo, jau suviršmų metai.

Apart p. Bijanskutis Chicagoje yra ir kitas lietuvis, — marconigrafystės mylėtojas. Jiomu yra p. G. Jonaitis, gyvenantis teigiamai ant Bridgeport'o, Sale „Lietuvos“ redakcijos. Šitas vyrukas teigiamai dar visai jaunas, apie 25 m. amžiaus. Jis dirba elektrinėje dirbtuvėje ir yra „praktiškas“ elektrotechnikas. Jis teigiamai įsitaaisė sau namie bevielinio telegrafo stotį ir pralaidžia liūną nuo užsimanimo laika prie savo bevielinio instrumento.

Einant Halsted gatvę, šalia „Lietuvos“ redakcijos, gal ne vienas užtėmė stiebą ant stogo antrų nuo redakcijos namų į šiaurės. Nuo stiebo išteisia 4 vielos. Tai p. Jonaitis bevielinio telegrafo orinės vielos, kurios gaudo elektrines vilnis ir nesa žinių jo kambarin.

KALINIAMS REIKIA KNYGŲ IR LAIKRAŠČIŲ.

„Tėvynės“ nr. 15 Politiskasis kalbės kviečia atskirus žmones ir raštų leidėjus aukauti kaliniams pasiskaitymui knygas ir laikraščius, nes kaliniui knyga — reikalinga, kaip laisvam duona. Tas tikra teisybė. Juk raštai ir iš tamsiausio žmogaus padaro protąjantį. Į kalėjimus patenka nuo koto nusigyvenę, (toki tai ne politiskieje. Politiskieje tai angštos doros draugijai pasisventę žmonės. Red.), niekam netikę. Toki turi padaryt ką nors blogo, kad kalėjimui patektų. Tankiausiai kalėjimui patenka per girtuokliavimą ir ne-supratimą. Ir Pottsville kalėjime (ten sėdi ne politiskieje pra-sizengėliai. Red.) sėdėję tuli, raštus skaitydami, apsišviečė ir tapo laikraščių korespondentais. Pottsville, ačiū Strimačiui, Mikolavičienai yra mažas lietuviškas knygynėlis, bet raštų yra mažai; laikraščiai yra tik 5: „Lietuva“, „Viltis“, „Tėvynė“, „Kova“ ir „Zvaigždė“. Kiti leidėjai nesimėčia, nors tilpo „Viltij“ Kalinių atsisaukimas meldžiantis raštų. Turbut kiti atsisaukimo nepatėmijo, ar gal kaliniams nepritaria, gal nenori uždyk bažduotis. Žinoma, kaliniai ne-turtingi, kiti neturi nė cento, bet išjė, užsidirbs ir su leidėjais at-sieis, kalėjime pripras raštus skaityti, užsirašys ne vien laik-raštų. Tokiu būdu pasidaugintų skaitytojų skaitlius, iš to ir lei-dėjams būtų nauda. Kalėjimas kaip kam yra kaipi mokykla, čia vienas kitą mokina rašyti ir su-prasti raštą. (Ten nuolatai yra lietuvių; vien atėina, kiti išeina, kasdieną mainosi, kaip vanduo upėj; dabar yra apie 60. Gražus tai skaitlius.

Todėl dar kartą atsisaukiu i brolius lietuvius, ypač i raštų leidėjus, siuntinėti kaliniams laik-raščius ir knygas, o kaliniai, iš-jė iš kalėjimo, parupis lei-dėjams daugiau skaitytojų.

Senas Singelis No. 100. Walton Hotel. Pottsville, Pa.

Pašnekelių Kampelis.

Atsakymai iš perito numerio.

25. Iš kur atsirado kortos?

26. Nuo kaip senai vartojama natūrališkas gasas?

27. Kas tai yra nihilizmas ir nihilistai?

28. Iš kur paeina paprotys, su-stikus, sveikintis ir kokios yra sveikinimosi formos?

Atsakymai.

25. Sunku tikrai pasakyti, iš kur atsirado kortos. Vieni pa-sakoja, kad Indijoje, kiti vėl, kad Chinuose, Arabijoje, arba Aigipte. Vienok, rodosi, nėra nė mažiausios abejonės, kad kortos pirmiau-sia pasirodė Azijoje. Europon jos pakliuvo vėliau, sykiu su Sara-cenais apie pabaigą 13-to šimtme-čio. (Saracenis europiečiai pa-prastai vadindavo Arabus ir vi-sus Mahometonus).

Istorikui užrašai pirmu kartą pamini kortas: Vokietijoje 1275 metais, Italijoje 1299 m., o Fran-cijoje 1393 metais.

15-me šimtmetį Vokietijoje jau buvo diktokai išsiplėtoję kortų prekyba. Čia išdirbinėta kortas ne tik Vokietijai, bet ir kitoms šalims.

Šimtu metų vėliau pagarsėjo kortų išdirbystė Anglija. Kai-kuose Edvardo IV-to, randame Anglijoj įstatymus, kurie drau-džia gabenimą kortų iš kitur: tuomi saugota savo naminių kortų industrija.

Keliose viešpatystėse kortos buvo draudžiamos, nesa manyta (iš dalies teisingai), kad lošimas kortomis turi blogą ant žmogaus būdo įtakę.

Karališkoji Azijos Reikalų Draugija Anglijoje turi kaladę kortų, padirbtų Industanc, Azi-joj; pasakojama, buk šita kortų kaladė turi mažiausia tukstantį metų.

Ženkliai ir paveikslėliai, kokius ir šiandien matome ant kortų, buk turėjo simboliškai ženklini įvai-rius žmonių klases. Cirvai (sir-dijs) neva reikė kuningij, Gyles (žalandžiai) — karveijai, vyniai (pikiai) — vergus, o buhai tu-terėjo reikšti pramonininkus ir ver-telgas.

Prancūzų kortose keturiais ka-raliais buvo pakeičiai: Dovydo, Aleksandro, Cezaro ir Karolio Di-džioje. Jie reprezentavo keturias monarchijas: Žydų, Grekų, Ro-mėnų ir Prancūzų.

Angliškose kortose, 17 šimt-metį, Gylų karalius turėjo Po-piežiaus herbą (ženklą), čirv karalius — Anglijos karalius herbas, buhnų karalius — Ispa-nijos, o vyny karalius — Pran-cūzijos karalius ženklis.

26. Gasas, kurį vartojame di-delinesiose miestuose ir miestukne-se kambarių ir gatvių apšvieči-mui, yra mišinys dviejų rusių: hydrogeno (vandendario); jį iš-dirbinėja tam tikrose gazo dirbtuvėse.

Žemės viduriniuose yra gasas, kuris turi tokias pat ypatybes, kaip ir šits viršmėntas gasas. Jis išsdirba žemėj pats ir todėl jį vadinama natūrališku, gamtišku gazu.

Istoriškai užrašai parodo, kad natūrališkas gasas buvo žinomas senovės chiniečiams. Tas na-tūrališkas gasas darydavosi gi-liose druskos kasyklose. Chinie-čiai, užtėmyje, kad šitas gasas dega, prasimanė jį sunaudoti de-ginimo tikslams. Vienok gasas randasi giliai viduriniuose žemės ir todėl pirm, negu jį sunaudo-jus, reikė kokių nors būdų jį per-vesti į žemės paviršę. Chinie-čiai, iškasę tokį gazių šulinį, įki-davo tuščias vidurį bambusines lazdas, kuriomis natūrališkas gasas plaukė teip pat, kaip dabar-tinis dirbtas gasas plaukia gele-žinėmis dūdomis (paipomis).

Apart Ching, yra Azijoje ir ki-tos vietos, kur labai senai su-rasta natūrališka gaza. Tokios svarbiausios vietos randasi netoli Kaspijo jūrų — teip pat drus-kos kasyklose. Europoj, Hun-garijoje yra Salatna druskos ka-syklos; čia teigiamai surasta na-tūrališka gaza. Vienok gal nėra šiom atvilgiu turtingesnės ša-lies už Ameriką. Teigiamai niekur teip daug ir teip gerai nesuvar-toja natūrališko gazo, kaip čia Šuvenytose Valstijose. Ameri-koj pirmu kartą surasta natūra-liška gaza apeliinkėse Fredoni-jos, Chautauqua paviete, New Yorko valstijoje apie pradžią pe-reito šimtmečio. 1821 metais Fredonijoj išgręžė šulinį ir iš jo pervėdė gaza geležinėmis dūdo-

mis į namus. Vartojo jį kamba-rių apšvietimui ir, sako, net illuminacijai laike prezidento Lafayette atsilankymo.

Nors savo laiku daug apie ši-tą suradimą rašyta ir kalbėta, vienok tuom laiku nedaryta su-gazu jokių platesnių bandymų. 1865 m. West Bloomfield, New Yorko valstijoje, išgręžė gilų šu-linį, iš kurio netikėtai pradėjo gausiai veržtis gasas. Bandyta jį praktiškai sunaudoti. Tuom tikslu 1870 m. nutiesė nuo sul-i-nio medinę dūdą nuo Bloom-field'o net iki miestui Rochester. N. Y. — 24 mylias atstu. Ma-nyta tuom gazu apšvieiti visą Rochesterio miestą. Bandymai nepasisekė. 1873 m. surado gaza Pennsylvanijos valstijoje, Arm-strong paviete. Čia bandymai nusisekė daug geriau. Nors ga-zas veržėsi iš šulinį kartu su vandeniu, tai vienok pasisekė jį nuo vandens atskirti. Visoj apie-linkėj pasekmingai vartojo gaza netik apšvietimui, bet ir apsil-dymui kambarių. Nuo to laiko vartojamas natūrališko gazo la-bai prasiplatino, ypač kad su-rasta daug naujų gazo šaltinių Pennsylvanijos, Ohio ir Indianos valstijose. Natūrališkas gasas atsieina pigiau, negu dirbtasai gasas.

27. Nihilizmo ir nihilistų te-vynė yra Rossija.

Žinomas rusų filosofas Tur-genievas bene būs pirmas, pa-krikštijęs nihilistų vardu slapta draugiją, kuri jo laikais susivė-rė išgriovimui ir panaikimui esančios tvarkos ir valdžios. Vje-ton sugriautos tvarkos nihilistai neduadavo, ir matomai nemanė duoti, jokios kitos tvarkos. Vis-ka, ko jie norėjo, tai pamatinis sugriovimas esančios Maskolijoj ir kitur valdžios ir tvarkos.

Vienu pirmiausių ir svarbiau-sių šios partijos išreikėjų buvo M. Bakuninas, kuris jau 1847 m. manė apie įsteigimą Maskolijoj respublikos, o 1868 m. sutvėrė „Terptautinį Revoliucijos susi-vienijimą“. Šitas susivienijimas buvo tai „slapta draugija, kuri-turėjo savo tikslu sukelti revoliuciją visose viešpatystėse, ku-rios rėdėsi monarchiška valdžia.

Šita draugija, pagal laikurių žinovų nuomonę, pagimdė dau-gybę įvairių paslapčių organiza-cijų, kurios gyvuoja Europoj ir iki šiai dienai.

Niekur vienok nihilistai nebu-vo teip veiklus, kaip pačioj Mas-kolijoje. Nors Aleksandras II, Maskolijos caras, pasistengė įve-ti viešpatystę daug liberali-kesnę tvarką, negu bile kuris jo pirmtakų, panaikindamas bau-džiavą ir padarydamas kitas žy-mias reformas, tai vienok visa tai buvo permaža ir negalėjo už-gančinti progresyviškų sluogsnių reikalavimų.

Partija pradėjo greit augti ir pirmu syk ją išvesta aikštėn, ka-da 1877 metais Maskoliskas rėdas surado revoliucionierišką suo-kalbį. Suareštuota 183 žmonės, ir atrasta, kad 135 prigulėjo prie suokalblio. Byla traukėsi 18 mė-nesnių. Vienok tuom laiku dar nelabai jį paįsytą. Bet kada 1878 m. Viera Zasulic, partijos narė, užuimė generolą Trepovą, per-dėtinį slaptosios policijos, tada visa Europa atkreipė į nihilistus savo atydą.

Tuom pat laiku partija pa-širodė taip stipriai smorganuota ir turinti tiek narių įvairiose vi-ršiuomenės klasose, jog nei pats caras negalėjo išsiliosuoti iš ni-hilistų mitriai supintų tinklų ir puolė nuo jų rusijos rankos.

Kad susipažinti su bent kurios partijos principais, reikalavimaiis ir programu, reik susipažinti su jų vadovų ir išreikėjų nuomo-nėmis.

Nihilistų principus, reikavai-mus ir programą išreikė viršmė-nėtas jų vadas, Bakuninas, savo prakalboj 1868 m. mieste Gene-voj, Šveicarijoje.

Šitoj prakalboj jis pasisakė esąs skelbėtu naujos evangelijos, kurios užduotimi yra panaikinti melą, g melo pradžioje, anot Bakunino, yra Dievas. Šitą at-likus, antra nihilistų užduotimi, pagal jo paties žodžius, bus pa-naikyti teisės, nesa visos teisės paeina nuo galingųjų. „Musų pirmiausiu darbu“, sakė Baku-ninas, „bus sunaikinti viska, kas tik dabar randasi, — lygiai gėra pervėdė gaza geležinėmis dūdo-

blogo likty nesunaikintas, naujo negalima bus niekados sutverti.“

28. Susitike, mes paduodame viens kitam dešinę ranką. Šitas paprotys paeina iš senų laikų, kada žmonės dar buvo barbarais. Susitike ir padavę sau dešinesias rankas, (kuriose paprastai laiko-ma ginklus), tuomi jie viens ki-tam gvarantavo, jog kalbėsīs san-taikoje ir viens kito neužklups su ginklu.

Terp Persų yra paprotys pulti ant žemės ir bučiuoti kojas ša-lies valdomui, sachui. Chinose, jeigu žemesnis, įdomas susitin-ka už save vyresnį, tai jis pa-prastai nusėda ir laukia, pakol vyresnis nepajaus. Japonioj žemesnis, sutikęs vyresnįjį, nu-sima sandalus, sukriziuoja ran-kas, įmaudamas dešinę, ranką kairiojion rankovėn ir linguada-mas taria: „Augh! Augh!“ (Ne-užgauk), Siameitis (Azijoje), su-sitikęs vyresnįjį, puola ant žemės. Vyresnis siunčia savo ver-gą pažiūrėti, ar puolęs valgė ką nors tokio, kas išduotų iš jo bur-nos blogą kvapą; jeigu jis valgė, tai jį čia pat išspardo kojomis, jeigu gis ne, — tai jį pakelia. Ant Ceilono salos, teigiamai Azijoje, žemesnis puola ant žemės ir kar-toja vyresniojo titulą po kelis syk.

Terp kaikiurių Amerikos indijo-nų užsilaike gana keistas papro-ty: du susitike, — pasitrina, su-kišę, nosimis. Panašus budas užsilaike terp gyventojų nekurių Pacifiko salų. Čia, padavę sau rankas, kiekvienas paskiaus ta pačia ranka pasiima už nosies.

Morokko gyventojai Afrikoj, puikūs raiteliai, kelia prie nepa-zįstamo šiuolinio, tarsi norėdami jį sudjodyt. Dalekų, staigų su-stabdo arkį ir išsaina augščiau no galvos. Arabai pakrato ran-kas šesis-aštuonis syk.

Turkioj paprasta padėti ranką ant krutinės ir žemai pasilenk-ti. Vokietijoje ir terp lenkų pa-prasta lyčiot ranką kiekvienai vedusiai moteriai, bet Italijoje ši-tą privilegiją turi tik artimi gi-minės. Europoj, beveik visur vyrai bučiuojasi, jeigu jie geri draugai. Gi čia Amerikoje tai skaitosi dideliu juoku; net tėvas savo sunaus nebučiuoja, kaip tu jam pradeda usai augti.

KLAUSIMAI.

29. Kas pirmiausiai pradėję gatves akmenimis brukuoti?

30. Kokiam laikrodininkui iš-badė akis, kad jis negalėtų padaryt kito panašaus laikrodžio?

31. Kokius padavimus turi įvai-riuos taokus apie pirmos moteries sutvėrimą?

32. Ką reiškia ir iš kur paeina žodis „Vodevilius“?

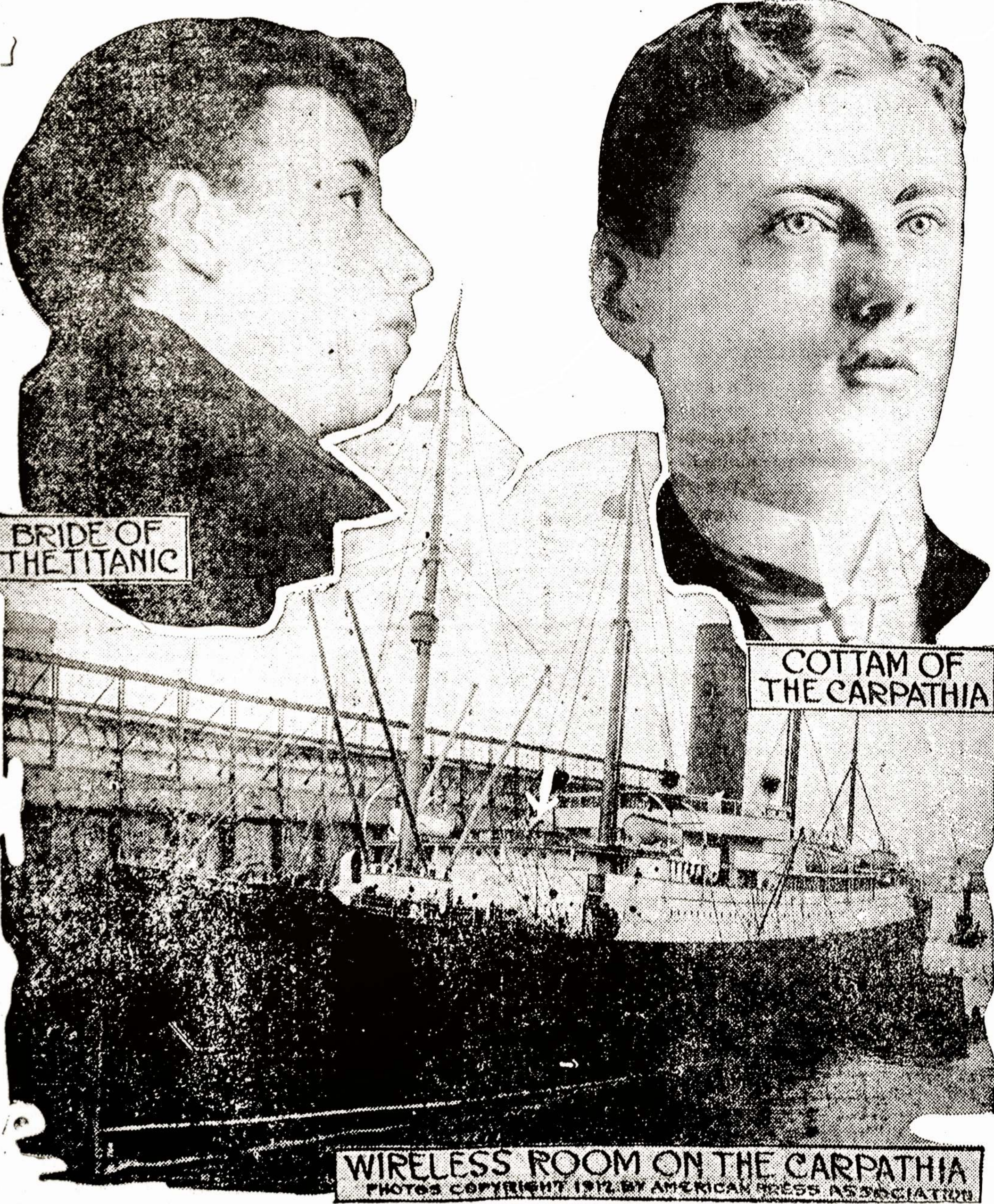
33. Koją plotą užima gijos pa-saulij?

POLEMIKA.

APIE LAWRENCO STREIKĄ.

Laikė Lawrence audiniuose straiko „Keleivis“, „Kova“ ir „Laisvė“ nemažai priplūdo ant nepatinkamų sau ypatų. Taigi leiskit ir man kelis žodžius apie tą viską pasakyti. Kada ten strai-kas buvo didžiausiam judėjime, tai tie neva kovotojai už pagra-tinimą darbininkų buvio iš Bos-tono, (kur jų dabar daug randasi) nepasirodė, o kelionė trukių lešvoja vos 60c. ir kada tuomet veikiantis lietuvių straiko komi-tetas per „V. L.“ už tai pasi-skundė, tai „Keleivio“ redaktori-us, p. Michelsonas, atvažiavęs susirašė i knygutę vardus nau-jai išrinkto komiteto ir panaudo-jo tuos vardus po savo sieksniniu straipsniu „Baisus Mialas“. To komiteto nariai per „V. L.“ at-silypė, kad jie nei mātų nematė p. Michelsono. Už tai gavo pa-vašinai „Juodašimčiai“ ir „pro-vokatoriais“. „Laisvės“ gi gi-zelis, prybūvęs kartu su Michel-sonu, nei vardu turbut negavo ir sekiojo paskui p. Kibildį, kad jis pasirašytų, kad ant „Lais.“ buvo rašyta neteisingai, bet tas nesirašė; už tai jį ir numaliovoje „Plunksnos razbainikais“.

Kasžin kaip būtų buvę, jeigu tie komiteto nariai būtų kreipėsi į teismą už panaudojimą jų var-dų po straipsniu, kuris nebuve jiems skaitytas pirm talpinime laikrašty. Gal būtų reikėję pp. Michelsonui ir Gegužilui atsidurti vėl kletkoje, kaip kad jau syki pasitaikė. Ponij A. Ramanauskieni,

WIRELESS ROOM ON THE CARPATHIA

„Carpathios“ beviel. telegrafo kambarys parodytas baltu zenklu. Viršui: Bride-Ti-lančio telegrafistas ir Cottam-Carpathios telegrafistas. (Žiūrėk straipsnį „Bevielinis telegrafas“).

52

PARDUODU FARMAS.
Lietuvių kolonijoje Mason ir Lake apskrityse, Michigan valstijoje, kur jau 105 lietuviai turi nusipirkę farmas. Ten turia dar daug geros neįsidrėtos žemės plotų parduoti. Taip jau turli gyvenamų farmų su trima, boma ir sodais, žemė kuogerlausia, su moliu, puodžomis ir smulkiu maišyta. Parduodu lengvomis sąlygomis ir pigiai, norintiesiems ilgoms sąlymoms. Rašykite tuojau, prisišiusi dykai savo žemių žemėlapi ir informacijų knygele.

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Ant pardavimo lotas už labai pigią kainą. Lotas randasi ant didelio ir geros gatvės, su cementiniu šaligatviu ir vanduo įvestas; teipogi visi loto taksai yra užmokėti. Parduodu minėtą lotą dėlto, kad turi neatbutinai išvažiuoti į Lietuvą. Kas nori gauti platesnių žinių apie tą lotą, malonėkite kreiptis ypatingai ar laisvą pošto antrąsias: Tony S. Kiedis, 3264 So. Halsted st., Chicago, Ill. 18 priesakio ant antrą lubų.

Pigiajai parduoda barzdaskutynia, (barberne) Lietuvių apgyventojų vietoj. Noriu parduoti į trumpą laiką, nes pereinu į kitą būstinę. Barberne randasi arti Visų šv. bažnyčios; 10759 Michigan ave. John Grigalia.

Ant pardavimo grosernė su visais prietaisais, Lietuvių apgyventojų apygarde; biznis nuo seniai išdirbęs. Atsiskaitė pas savininką: Paul J. Kosz, 1828 Canalport ave., Chicago, Ill.

Išrandavojimui "Furnished Rooms," arba raktandis kambaris. Kas įsisto kambario, tai gali gauti, puiki šviesa, didelis. Tinka vedusiui porai be vaikų, arba klavienis valginams. O. J. Valšvilis, 2347 Auburn ave. Ant antrą lubų iš užpakalio.

Ant pardavimo salūnas ir laisvą geroj Lietuvių apgyventojų vietoj. Biznis gerai išdirbęs. Parduodama iš priedačius savininko, nesvokatos, 2338 Auburn ave., kerte 33 pl. arti Sv. Jurgio Bažnyčios.

Ant pardavimo geras automobilis ir pilyanai grąžina su elektriku ir be elektrikos. Gera progą, kam reikalinga. John P. Rashinski, 3200 So. Halsted st., Telefonas Drovers 2342.

PARDUODU FARMAS.
Geriausioj Michigan valstijos vietoj. Cass paviete, parduodu gerą 80 akry farmą. Puiki žemė ir gora vieta. Apie 100 mylių nuo Chicago; 1 milia nuo gelžkelio; 3 milios iki 2 miestelių. Žemė tinka daržoms, javams, sodui, labiausiai gyvulių arba paukščių augimui. Viduryj farmos. Ežeras apie 15 akry didumo, — daug žuvų. Geros pievos ir geras miškas. 10 akry visokių brangių medžių: kilyų, riešutų — vertės apie \$1500.00.

Yra 2 sodnai obolių. Pereitą rudeni užsėta apie 10 akry rūšių ir kviečiai, gerai nurodo. Budinčių nėra. Vieta tinka uždejamui "Summer Resort".

Galima pirkti su mažu įmokėjimu ir ant lengvų išmokėjimų. Parduodam, nes turim biznį mieste. Atsiskaitė prie savininko: John Derkintis, 718 W. 18th st., Chicago, Ill.

Parduoda mėsinyčė, grosernė ir pienininkystė su geriausiomis elektrinėmis mašinomis, mesai ir kavi malti, sviestui dirbti, arklys ir vežimas, geriausiaj Lietuvių apgyventojų vietoj ant Bridgeport, arti bažnyčios, biznis pieno kasdien parduoda 150 galonų ir daugiau. Savininkas parduoda per tai, kad gali gyventi be biznio. St. Dauglavicius, 2317 Auburn ave.

Parduoda 15 ir pusė akierio žemės prie Chicago ir Joliet Electric, Leafy Grove, penkiolika mylių nuo "City Hall", 4 vi mylios nuo Argo, ant Archer ave., frontas tinka piknykamams, rešta daržovių, arba viščiukų farmai. 808 N. Hickory st., Joliet, Ill.

Parduoda ant 22 street arti Oakley ave. 3 augstų mūrinis namas, 3 pagyvenimai po 4 kambarius, maudynės, gazas, augsta pastogė džiūti drapamams ir telp abelnai susidėjimui, skalnis stogas, metinė randa \$408.00, kaina \$4500.00. Kreipkitės į Bagdziuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parduoda ant Oakley ave. arti 23 Place, 4 aukštų mūrinis namas, 4 pagyvenimai po 6 kambarius, koge-giausias padėjimas, gatvė išmontuota ir užmokiama, namas vertas \$5000.00, metinė randa \$720.00, kaina \$6500.00, lengvos išlygos. Kreipkitės į J. Bagdziuno Banką, 2334 S. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parduoda ant 22 street ir 22 Place, tarp Western ir Oakley ave. platus ir ligi lotas už numazintą kainą, ant labai lengvų išlygų, \$100.00, ant syk, o paskui po \$10.00 ant mėnesio. Kreipkitės į J. Bagdziuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parduoda ant 23 Place, arti Oakley ave., prieš lietuvišką bažnyčią, 3 augstų mūrinis namas, 3 pagyvenimai po 4 ir 7 kambarius, maudynės, gazas, labai geram padėjime, metinė randa \$600.00, kaina \$5600.00. Kreipkitės į J. Bagdziuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parduoda ant 22 street arti Oakley ave. 2 pagyvenimų mūrinis namas, po 4 ir 5 kambarius, ir dykas lotas, šale, priširdintas puikiais medėliais, metinė randa \$275.00, kaina už viską kartu \$3500.00. Kreipkitės į J. Bagdziuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

TEMYKIT LIETUVIAI!
Prieš pradėdamas parduodu salūnas, gyvuojantis 10 metų tarp lietuvių ir lenkų; arti lietuviškos bankos. Biznis išdirbęs kuopuiklausia. Parduodu pigiai noriu apgyventojų Lietuvoj ir į trumpą laiką turli išvažiuoti. Kas priesmis tas geresnis. Atsiskaitė: 3266 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Parduoda salūnas, 20 metų gyvuojantis, vietoj lietuvių apgyventojų, arti lietuviškos svetainės. Biznis geras, bet per 20 metų nusibodo ir norėčiau vėlgiu Lietuvon ant poros metų pilsit. Nepaprastai progos. Atsiskaitė pas: 3401 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Labai pigiai parduoda salūnas 20 metų gyvuojantis tarp lietuvių ir lenkų; arti bankos, restauracijos ir kitų biznių. Tik vienas salūnas ant kampos. Lietuvių tik Jums gera progą. Per 15 dienų turli parduoti. Su pirmu susitarkysiu. Atsiskaitė: Mart. Kavalauskas, 1535 — 17th st., Chicago, Ill.

Prieinama kaina parduoda salūnas, — 5 metus gyvuoją, tarp lietuvių ir lenkų, arti lietuviškos bažnyčios. Gera progą ypač lietuviui. Lietuvoj turli didelę farmą ir turli tuojais išvažiuoti. Kas priesmis, tas bus geresnis. Atsiskaitė pas: Ant. Kasparavičia, 4358 Honore st., Chicago, Ill.

GARY, INDIANA LOTAI.
Prieš priesiant, neužmirškite pasi-matyti su mumis. Mes esame Gene-rališkame Real Estate bizniuje. Pir-Kit staciai nuo SAVININKŲ už pi-giausias prekes. Mes išdirbame viso-kias popieras. Informacijos ir Gary žemėlapiai dykal.
CHAS. URNICH & CO.
Gyvuoją nuo 1902 m.
154 W. Randolph st., Chicago, Ill.

GERA VIREJA.
Sugebu gerai ir atsakančiai sutai-syti valgius veselionis, šermenius, puotoms. Vaziuojų į artimesnius miestelius. Reikale prašau kreipties šiuo antrąsias.
Ona Bauzienė,
3233 S. Halsted st., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos mus agentus galima už-sisakyti "Lietuvą" metams ar at-pusej metų ir užsimokėti.

BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
Vincas Denuora, 229 Bedford Ave.
K. J. Janušas, 909 Rogers ave.
P. Pilenas, 102 Grand st.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
J. I. Bagdziunas, 2334 S. Oakley ave.
Ad. Gimbutas, 3036 Union ave.
Antanas Grisius, 708 W. 17th Pl.
J. Janušas, 2015 Canalport ave.
Zen. Jucevicius, 118 E. 115th st.
Vinc. Linka, 2813 String st.
J. A. Rimkus, 929 W. 24th Pl.
Vinc. Stulpinas, 921 — 33rd Pl.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
A. Vizbaras, 3019 Parnell ave.
Petras Vaitiekunas, 827 W. 33rd Pl.
P. Žmudzinavičia, 912 W. 32nd st.

CINCINNATI, OH.
A. K. Boezkus, 1318 So. 49th Ct.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

HERRIN, ILL.
J. T. Adamaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Vasilis, 3604 Deador st.

LOS ANGELES, CAL.
P. O. Mankus, 319 Germain Bldg.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, 14 Summer st.

McKEES ROCKS, PA.
Stan. Viltakis, 201 Charters ave.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Chejonis, 510 Main st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičius, 178 Ferry st.

PETERSON, N. J.
A. Varskevičius, 70 Lafayette st.

PLYMOUTH, PA.
S. Potelunas, 345 E. River st.

PITTSBURG, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22nd st.
J. G. Millaukas, 1311 Wharton st.

PITTSBURG, PA.
J. Kazakevičia, 103 N. Main st.

SHENANDOAH, PA.
T. Kryžanaukas, 33 E. Centro st.

SPRINGFIELD, ILL.
G. Tachlauckas, 1217 W. Jefferson st.

SO BOSTON, MASS.
Nek. Gendrolius, 224 Athen st.
J. G. Geguzis, 28 W. Broadway.
Paul P. Mikalaukas, 248 W. 4th St.
K. Yurgelunas, 233 Broadway.

SCRANTON, PA.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.

ST. CHARLES, ILL.
Sim. Kiela, 575 W. 6th st.

UNION CITY, CONN.
D. F. Elimaits, 65 Brenna.

WATERBURY, CONN.
Jur. Zemaitis, 827 Pa. st.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"
Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 6c. pas šiuos agentus:

BROOKLYN, N. Y.
Jonas Bičkus, 227 Bedford ave.
E. Fromas, 73 Grand st.
Ant. Janušas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozapavičius, 222 Berry st.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore st.
J. Zebrauckas, 112 N. Green st.

BUENOS AIRES, ARGENTINE.
Juozas Puga, Calle Alledcova 463.

CLYVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair ave.

CHICAGO, ILL.
Jonas Ignatius, 1613 So. Halsted st.
P. M. Kuitis, 1607 N. Ashland ave.
Zig. Mickovičia, 2342 S. Leavitt st.
M. J. Tananovičia, 670 W. 18th st.
Mike Valaskas, 345 Kensington ave.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First st.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 101 Oak st.

MONTELELO, MASS.
B. P. Miszkialis, 35 Arthur st.

NEW HAVEN, CONN.
K. A. Makarevich, 255 Wallace st.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1023 So. 2nd st.

PATERSON, N. J.
Atkins Bros., 273 River st.

PORTLAND, OREG.

Bowman News Agency.

ROCHESTER, N. Y.
Kaz. Dapshis, 210 Joseph ave.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 16 Millbury st.
J. J. Kalakauskas, 121 Green st.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kazemekas, 735 Bank st.

WAUKEGAN, ILL.
Jos. A. Petroschius, 922 — 10th st.

KELIAUJANTIEJI AGENTAI.
Juozas Šlikas,
Jonas Dabulskis,
Simonas Kvietkauskas,
M. K. Wilkevičia,
Kastanas Kulis.

GAUNAMA "LIETUVOS" KNYGYNĖ
Metraštis — Almanachas.
"Svityrys" su kalendoriumu

1912 m. Jono Rinkevičiaus išleistas, Lindo Giros redaguotas. Šis kalendorius 1912 m., pavadintas Svityrys, yra tai knyga, kurios ligšiol pasigedavo lietuvis inteligentas. Čia skaitytojas ras pilną sąją naujaisių mūsų geresnių rašytojų veikalų.

I Literatūros skyriuje telpa: M. Gustaičio, Lindo Giros, Lazdynų Peledos, Juozo Mikuckio, Vinco Krėvės, Marcs Lastauskienės, J. Šeinius ir Jovaro raštai.

II. Visuomenės ir Gyvenimo skyriuje telpa: Kazio Puidos, Onos Pleirytės-Puidienės, Antano Jaroševičiaus, Antano Rucevičiaus, Zemkalnio, D. Sidlauskio ir Aleksandro Jurašaičio raštai.

III. Pažinkime Lietuvą skyriuje telpa: M. Grigonio, Lietuvių tautiški žaidimai, Tautos tverba, Programa ir vaizdeliai iš kelionės Dzikijoje.

IV. Informacijų skyriuje, telpa: Lietuvių kronika 1911 m., Mūsų draugijos, Mūsų mokyklos, Mūsų artistų kuopos ir artistai. Adresų lapas, Rusijos valstybė, Ivario statistikos žinios ir t. t. ir t. t. Vilniuje 1911, psl. 287. Su prisintuimu kaina 75c.

"Teatras" no. 4—5, talpina naują lietuvių scenos veikalą "Togabočinio" "Žmogžudžiai" penkiavieksnis gyvenimo vaizdelis. Vertė J. Jaunutis. Taipgi yra dvi dainelės harmonizuotos K. Drizio. I. "Ant kalno malūnėlis" ir II "Pilkla volungėlė". Vilniuje, 1912, pusl. 110. Kaina šio veikalą 45c.

Užsisakant ir pinigų siunčiant adresuokite:

A. O. SZEWSKIS,
2352 S. Halsted st., Chicago, Ill.

KAIP PASILIKTI AMERIKOS PILIEČIU.

Knygtė Lietuviškaj ir Angliškaj kalbose. Turinys: Įstatymai apie lietuvių, klausimai ir atsakymai iš silant popierus, Savienytų Valstijų Konstitucija, nepilnametės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Lietuvių Amerikos Užsų Klubas, mitydams, kad kiekvienam yra reikals tas apti šios šalies piliečiu, išleido šią knygtę savo trisus. Knygtelė čienia tik 25 centai. Todėl norintieji gauti šią knygtę, tur poirang su užsakymu pristigti ir 25c. krasos ženklais, arba per Money Order.

Adresuokite: Lithuanian American Citizens Club 372 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

ADRESUOKITE:

"LIETUVOS" SPAUSTUVE

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

3252 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

KOKI TURITE KRAUJA?

Jei jis skystas, silpnas, nevalus tai,

ESATE nuvargę ryto metą, kaip ir vakare;
ESATE apsunke ir miegnisti;
ESATE pilni išberimų.

Bandėte šio ir to, bet niekas jums negelbėjo; bet

Severos Kraujo Valytojas

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

pagelbės.

Prašalina iš kraujo nevalumus. Naikina išberimus ir spaugučius. Padeda žaizdoms, pullavivoms ir kitoms odos ligoms gydyti. Padaro kraują sveiką ir gyvą.

Kaina \$1.00

SEVEROS NERVOTONAS

(SEVERA'S NERVOTON)

Sustiprinamas vaistas ir gyduole nervų sistemai.

Ramina sujudusius neryus.

Maldo susierzinimą, nemigą ir neramą.

Prašalina dvasios apsunimą ir abelną nervų nusilpnėjimą.

Kaina \$1.00

